Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA“
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoj $2.00
I Užmarį $3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstituci-jas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasznant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prikiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and Russian languages.

Subscription $2.00 per year.

All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 4 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 24 Sausio (January) 1902 m. Metas X

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Atmetus kongresui pasiulymą prancuziszkos kompanijos pirkti nuo jos už 40 milijonų doliarų jos kasamą Panamos kanalą, tą klausimą perkratinėja dabar senato iszrinkta specialiszka komisija ir prezidentas Roosevelt. Laikraszcziai garsina, buk senato komisija ir prezidentas Roosevelt pritaria pirkimui Panamos kanalo, taigi rengiasi iszduoti prieszingą kongresui nutarimą.

Specialiszka rando komisija rengiasi paduoti ant kongreso užgyrimo užmanymą įvesti Amerikoj prancuziszkas, teip vadinamas metriszkas mieras, visur pripažintas už geriausias, vietoj dabartinių netikusių angliszkų. Klausymas taś buvo jau kelis kartus kongresui ant nusprendimo paduotas, bet jo sanariai isz patriotizmo, per savo nesupratimą, užmanymą atmetė. Nežinia, ar dabar pasiseks geriau.

Susirinkusiems Mexike delegatams visų Amerikos repoblikų pasisekė sziaip teip susitaikyti ir klausyme santaikos sudo. Visi tikėjo jau, kad garsus panamerikoniszkas kongresas, ne iszdavęs nė jokių vaisių, iszirs. Buvo užgimę dideli nesutikimai terp Chili ir kitų republikų delegatų, bet visgi ant galo pasisekė sziaip teip iszriszti visus nesutikimus. Santaikos sudas likosi priimtas ne priverstinas, bet teip kaip užgirta ant Haagos terptautiszkos konferencijos, pagal kurią: užgimus didesniems nesutikimams terp kokių nors vieszpatysczių, kaimynai gali pasiulyti savo tarpininkystę prie sutaikymo nesutinkanczių pusių per santaikos sudą; ne sutinkanczios vienog pusės turi tiesą priimti arba atmesti santaikos sudą ir bandyti per karę užbaigti užgimusius nesutikimus. Taigi aiszku, kad toks santaikos sudas praktiszkos vertės ne turi, jis ne gali ne tik praszalinti, bet nė sumažinti karių; jis gali sutaikyti nesutinkanczius kaimynus vien tąsyk, jeigu tie kaimynai ir be tokio sudo ne norės karės, jeigu bijosis ją pradėti; geidžianczių gi karės, drutesnių ne sulaikys nuo karių.

Amerikos politikierius užima dabar laukiamas vasario mėnesyj atsilankymas Vokietijos ciecoriaus brolio, kunigaikszczio Henriko. Szitas kunigaikszstis atkeliauja czia neva ant iszkilmių krikszto padirbto Philadelphioj Vokietijos ciecoriui laivo, bet isztikro Vokietijos ciecorius siunczia savo brolį bandyti, ar ne pašiseks Vokietijai įkinkyti Suvienytas Valstijas į savo vežimą. Mat Vokietijos padėjimas Europoj ne vertas didelio pavydėjimo. Ji per pasekmingą karę 1871m. ant syk pastojo viena isz tvirczіausių Europos vieszpatysczių; kol gyvas buvo Bismarkis, jis dorais ir nedorais budais mokėjo palaikyti Vokietiją ant tos augsztybės, ant kokios ji pasikėlė, bet jam pasitraukus, kiti ne mokėjo ar ne norėjo eiti tais pacziais takais kaip Bismarkis. Bismarkiui pasisekė prie Vokietijos prisikinkinti Italiją ir Austriją. Sziądien tas ryszis pradeda irti, o Vokietijos priesziai nesusilpnėjo. Prancuzija rods per karę 1871 m. nužudė dvi turtingas provincijas, bet jos armija sziądien ir geriau apginkluota ir deszimtį kartų skaitlingesnė negu buvo 1871m., kada Vokietija ją teip biauriai sumuszė. Dabar Prancuzija susisiriszusi su Maskolija, o Vokietija drucziai suspausta isz vienos pusės Maskolijos, isz kitos gi susidrutinusios Prancuzijos. Jeigu užgimtų karė, Vokietija ne daug turėtų pagelbos nuo prigulinczių prie jos ryszio Austrijos ir Italijos ir kaip rodosi, Prancuzijai pasisekė Italiją nuo ryszio su visu atitraukti. Todėl tai Vokietijos ciecorius siunczia savo brolį į Ameriką, tikėdamas, kad jam pasiseks labiau suartinti Ameriką su Vokietija, isz ko ateitėj gali užgimti susiriszimas szitų krasztų. Rods Amerika sziądien dar silpna lygiai ant žemės, kaip ir ant jurių, bet kad jai pinigų ne truksta, tai su laiku ji gali sudrutinti savo armiją ir laivynę, tąsyk ji galėtų but gera padėtoja Vokietijos artai nesutikimuose su Anglija, ar su Maskolija.

Ant Filipinų salų nieko naujo, arba bent svarbaus ne atsitiko. Pereitą sanvaitę amerikonams pasisekė paimti į nelaisvę kelis mažesnius pasikėlėlių pulkelius, bet toki atsitikimai ir pirma budavo, o vienog Amerika dar ne prisiartino prie karės galo.

Azija.

Chinų valdonai, arba geriaus sakant ciecorienė, nes ciecorius yra tik įnagiu ciecorienės, jis kraszto ne valdo, jau apsigyveno Pekine. Iki sziol ji nieko svarbesnio ne padarė.

Laikraszcziai pranesza, buk garsus bokserų vadovas, atsižymėjęs laike užpuolimo ant svetimų ambasadų Pekine, kunigaiksztis Chun, kurio nužudymo reikalavo visi krasztai, ramiai sau ant liuosybės gyvena Mongolijoj. Ar ciecorienė jo ne gali pagauti ir nubausti, ar gal tyczia ne pagauna ir turbut nė ne pagaus, nežinia.

Tarybos terp Maskolijos ir Chinų rando reikaluose Mandžurijos ne nužengė toliau. Londono laikraszcziai pranesza, buk Chinų komisorius ne sutinka ant Maskolijos reikalavimų ir tikisi priversti juos sumažinti. Ar tas Londono laikraszczių leidžiamas į svietą paskalas yra teisingu ar ne, ne galima persitikrinti. Nereikia užmirszti, kad maskoliszkas pasiuntinys ir Chinų komisorius tarybas veda slapta, prie tarybų ne prileidžia laikraszczių reporterių, tai suprantama, kad Londono laikraszcziai tikros teisybės žinoti ne gali; jie gali vien spėti, bet ar tie spėjimai teisingi, pats nežino.

Maskoliszki laikraszcziai kelia klausymą susitaikymo Maskolijos su Anglija ir stato iszlygas, ant kokių toks susitaikymas butų galimas. Pirmiausiai maskoliai reikalauja czielybės Turkijos, taigi kad Anglija atiduotų Turkijai seniai užgrėbtą salą Kiprą ir Egiptą; toliau Maskolija reikalauja sau politiszkų ir ekonomiszkų privilegijų Persijoj, pasitraukimo Anglijos isz Vidurinės Azijos, iszsižadėjimo ypatiszkų privilegijų rytiniuose krasztuose ir dagi kad pritartų Maskolijai jos užgrėbime Mandžurijos. Už tą viską pripažįsta Anglijai Indijas ir apskritį Yangtsekiango Chinuose, taigi krasztus, kuriuos Anglija nuo seniai valdo. Ant tokių pamatų vargiai bo Anglija norėtų taikytiesi, kadangi jai reiktų paaukauti net tokius krasztus, kuriuos jau nuo seniai valdo; Maskolija gi nieko ne iszsižada. Nieks ne daro tokių tarybų, kuriose ne mato sau naudos. Ir Anglija be tarimosi su Maskolija gali laikyti savo valdomus krasztus. Jeigu gi Maskolija užsimanytų kokį nors Anglijos valdybų krasztą paveržti, tai tą gali daryti teip gerai po padarytam sutarimui kaip ir be sutarimo. Sutartis nuo Maskolijos godumo ne apsaugos angliszkų valdybų; tą gali padaryti tik gerai suorganizuota ir apginkluota apginėjų armija. Kol tokios geros armijos Anglija ne turės, jai vis reiks priesz Maskoliją trauktiesi ar per karę, ar be karės. Kad sziądien Anglijos žemės kareiviai ne kam tikę, tas iszėjo į aikstę Pietinėj Afrikoj.

Pietinė Afrika.

Laikraszcziai nuolatai raszo apie pradėtas tarybas terp burų delegatų Europoj ir Anglijos rando. Kadangi abidvi pusės ginasi: Anglijos ministeriai sako, kad apie tarybas nieko nežino, nieko apie tai ne kalba nė burų delegatai, tai tikrai nežinia, kiek teisybės yra visuose laikraszczių į svietą leidžiamuose paskaluose.

Neseniai Anglijoj atsilankė Holandijos užrubežinių dalykų ministeris ir tą daugelis palaikė už burų tarpininką, bet ministeris užsigynė, kad Anglijoj butų ką kalbėjęs apie burų reikalus ir pasakė, kad jis rodyjęs burų delegatams, ant užmezgimo tarybų, kreiptiesi prie savo draugų Anglijoj; Holandija gi ne galinti tarpininkystės imti ant savo sprando. Kad Holandijos užrubežinių dalykų ministeris kalbėjo Anglijoj su tenykszczių randu apie karę Afrikoj, apie tai abejonės nėra, bet jeigu jis atsisako tarpininkauti prie tarybų ant užbaigimo karės, tai turbut Anglija stato dar vis tokius reikalavimus, kokių burai priimti ne nori. Mat Holandija turi dideles kolionijas, ant kurių apgynimo jose nėra daug kareivių, tai jos randas bijosi kokiu nors budu stabdyti Anglijos mierius, kadangi užtai jí galėtų Holandijai atmonyti užgrėbdama jos valdybas pietinėj Azijoj.

Nuo karės lauko dabar vėl mažai girdėt, Kitchener siunczia tik savo paprastus raportus, kuriuose paduoda tik skaitlių užmusztų, paszautų ir paimtų į nelaisvę burų, bet apie skaitlių užmusztų, paszautų ir apsirgusių, netinkanczių į karę angliszkų kareivių nė jokių žinių nc paduoda. Skaitliai paimtų į nelaisvę burų paprastai buva dideli, kadangi už karės nelaisvius Kitchener skaito teip kariaujanczius, kaip ir moteris ir vaikus, taigi ne kariaujanczius.

Apie svarbiausius burų vadovus, Bothą ir DeWettą, vėl nieko ne girdėt. Nežinia dabar vėl, kur szitie burų vadovai yra ir ar daug jie turi dar prie savęs kareivių.

Kadangi visame civilizuotame sviete pradėjo smarkiai peikti anglijonus už nežmoniszką vedimą karės pietinėj Afrikoj, ypacz gi už deginimą burų farmų, už naikinimą jų turtų, tai Londono parlamente Anglijos karės ministeris apreiszkė, kad už deginimą farmų reikia kaltinti burų vadovus, ypacz gi jenerolą Bothą. Anglijos karės ministeris sako, jog anglijonai burų szeimynas norėjo palikti ramiai gyventi ant farmų, tik pareikalavo, kad ir Botha nekliudytų sugrįžusių ant farmų pasidavusių anglijonams burų. Ant to Botha atsakė, kad jis turi tiesą bausti savo žmonis priesz krasztą nusidėjusius ir versti juos ginti pavojuje atsiradusią tėvynę. Ar Botha degino burų farmas, apie tai žinių nėra: kad tą darė ir daro anglijonai, kad jie naikina be jokio reikalų ant farmų pasilikusių, taigi ne kariaujanczių burų turtus, apie tai pilna apraszymų ne tik svetimuose laikraszcziuose bet net paczioj Anglijoj iszeinanczіuose.

Kaip dabar isztikro laikosi burai, nežinia. Anglijos randas tiki, kad su eilėms tvirtynių Kitchenerui pasiseks ne užilgio burus prispeisti visus ir priversti pasiduoti. Ar tas isztikro greitai iszsipildys, pamatysime. Pereitą sanvaitę ant karės lauko nieko svarbesnio ne atsitiko.

Pietinė Amerika.

Revoliucija republikoj Venezuelėj priesz valdžią prezidento Castro jau isztikro prasidėjo. Viduriuose republikos buvo jau keli susirėmimai revoliucijonierių su rando kariauna, kuriuose, kaip sako, Castro kariauna likosi sumuszta. Revoliucijonierių virszininkai, ant pussalio Paraguana turėjo susivažiavimą ant apkalbėjimo pliano, kaip galima geriausiai nekenczіamą gyventojų prezidento Castro valdžią iszversti. Didesnės revoliucijonierių pajiegos stovi aplinkinėse Uhicco. Po Burquisimato buvo didelis muszis terp rando armijos ir revoliucijonierių, czia prezidento Castro kareiviai likosi sumuszti. Susimuszimai prieszingų partijų buvo ir ant ulyczių mieste Maracaibo.

Revoliucija neisznyko dar ir Columbijoj. Randas bandė pakviesti ant tarybų revoliucijonierių vadovus, bet tie į paskirtą vietą ne atėjo. Gana skaitlingi jų pulkai laikosi dar vis ant Panamos sausžemio siaurumos. Pereitą panedėlio dieną Panamos jurių kojoj užgimė smarkus muszis terp laivynių rando ir revoliucijonierių. Rodosi, kad czia rando laivynė likosi sumuszta, du laivai paskandyti. Ant sausžemio buvo teiposgi karsztas muszis, kuriame rando armijos virszininkas, jenerolas Alban, likosi užmusztas.

Nesutikimai terp Chili ir Argentinos rods tuom tarpu likosi praszalinti, bet užtai užgimė terp Bolivijos ir Perų republikų. Abudu krasztai traukia kareivius ant rubežiaus. Mat pietinėj Amerikoj ne gali apsieiti be nesutikimų, vaidų ir karių.

Republikos Vidurinės Amerikos parengė prezidentų susivažiavimą. Užmanytojai susivažiavimo nori sutverti vieną ryszį ant atsigynimo nuo galingesnių prieszų. Ne reikia užmirszti, kad szitos republikos buvo jau tokį ryszį sutvėrusios, tik jis ne ilgai laikėsi.

Italija.

Neužsitikėjimas ir nesikentimas dviejų kaimyniszkų vienos kilmės tautų, prancuzų ir italijonų sziuom tarpu isznyko. Neužsitikėjimą jų isznaudojo priesziai, kas nė vienai pusei ant gero neiszėjo. Piktumus palaikė noras prancuzų iszplatinti savo valdžią ant visos sziaurinės Afrikos. Dabar Prancuzija ne tik paveda Italijai prigulintį Turkijai Tripolis krasztą, bet dar pažada padėti, jeigu Italija norės tą krasztą apvaldyti.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Neseniai pas sargą namų Karpuszko, Juozą Leszczinską, užėjo nepažįstama moteriszkė ir įsipraszė į nakvynę. Už tai viesznia, neva atsilygindama už nakvynę, iszvirė czekolados ir davė jos gerti Leszczinskiui, jo pacziai ir dukterei, bet tie, iszgėrę kiek tos czekoliados, apsirgo. Kita Leszczinsko duktė nubėgo pas namų savininką melsti pagelbos susirgusiems tėvams. Anoji gi nepažįstamoji moteriszkė spėjo pabėgti ir jos iki sziol nesurado. Pasirodė, kad czekoliada buvo užnuodinta, bet su kokiu mieriu anojė moteriszkė norėjo nunuodinti vargszo Leszczinsko szeimyną, nežinia.

Ant paminėjimo 35 metinų sukaktuvių nuo užsidėjimo Vilniaus pieszimo makyklos, jos ruimuose likosi parengta paroda abrazdų tepliorių ir pieszėjų lankiusių kada nors szitą mokyklą.

Ant szių metų surinkimai iždo miesto Vilniaus iszskaityti ant 642262 rublių, iszleidimai gi iszstatyti ant 631698 rubl.

28 gruodžio, ant priemiesczio Lukiszkių, skurų iszdirbnyczіose Sudakovo užgimė gaisras: ugnis isznaikino džiovinimo dalį. Priegesinimo ugnies gana sunkiai apdegė darbininkas Kazimieras Mateika. Jis mat ne toli pecziaus džiovinyczioj turėjo žemėj užkastus 24 rubl., juos tai ir stengėsi iszneszti isz ugnies, bet prie pinigų preiti negalėjo, tik pats apdegė. Jo pinigus rado ugnagesiai. Apdegusį Mateiką nugabeno į Szvento Jokubo ligonbutį.

Vilniaus gubernatorius Wahl užtvirtino miesto rodos užgirtą padavadyjimą, idant miesto pardavinyczios, iszėmus pardavinyczių valgomų daiktų, sziokiomis dienomis butų atidaromos nuo 8 val. ryto ir butų atidarytos iki 9 val. vakaro; ilgiau laikyti atidarytas pardavinyczios yra uždrausta.

Isz Vilniaus gub.

Kovo mėnesyj Vilniaus dalyj ukininkiszko banko, už skolas minėtam bankui, bus parduotos su visoms trioboms 9 ukės, ėsanczios Vilniaus gubernijoj, pirktos su minėto banko paskola. Ar minėtos ukės priguli maskoliams ar lietuviams katalikams, nežinia.

Antrojė pusėje lapkriczio mėnesio Vilniaus gubernijoj buvo 34 gaisrai. Užgimė jie: nuo neatsargumo 1, nuo negerai įtaisytų ir nevalytų kaminių 5, nuo padegimo 2 ir nuo nežinomų priežasczių 26. Visuose tuose atsitikimuose ugnelė pridirbo blėdies ant 117155 rubl. Didžiausi gaisrai buvo: miestelyj Valkenikuose, kur sudegė dalis Sokolnickio dirbtuvių; ugnis czia pridirbo blėdies ant 17000 rubl.; Disnos pavietyj, kaime Žukuose iszdegė 61 ukė su visais krutanczіais turtais; blėdį ugnies padarytą czia skaito ant 68870 rubl., o viskas užasekuruota vos ant 14990rubl.

Netikėtų mirczių buvo 13. Užmuszystų 4. Patžudystės 2. Negyvėlį rado 1. Vagystų papildyta 15; daigtų pavogė už 862 rublių. Arklių pavogė: Vilniaus pav. 2, Lydos 2, Aszmėnų 3, Trakų 2 ir Vileikos 1, isz viso 10 arklių.

Per sanvaitę nuo 14—21 d. gruodžio Vilniaus gubernijoj buvo apsirgimų visokios limpanczioms ligoms: Vilniuje: szlakuotoms sziltinėms apsirgo 3 žmonės, pilvinėms 4, difteritu 4, raupėms 6, tymais 10, krupu 4, rože 1. Pavieczіuose apsirgimų buvo: szlakuotoms sziltinėms, Vilniaus pav., kaime Dainovkoj apsirgo 12 žmonių. Pilvinėms sziltinėms, Vilniaus pav., kaime Lubiszkiuose apsirgo 3, Rimsziszkiuose 6, isz kurių viena numirė; Aszmėnų pav., kaime Vaszkeliuose apsirgo 3, kaime Michaluose apsirgo 5, numirė 1; Trakų pav., kaime Medeniszkiuose apsirgo 17 žmonių, numirė 3, kaime Nobruose apsirgo 18, numirė 2, kaime Punėj apsirgo 13. Tymais miesto Aszmenuose apsirgo 20, numirė 2. Raupėms apsirgo; Vilniaus pav., dvare Gliaszkiuose 4, numirė 1, miestelyj Podbrodze apsirgo 2, kaime Szatuose apsirgo 1, numirė 1, dvare Vižulėnuose apsirgo 1; Trakų pav., miestelyj Ratnicoj apsirgo 3, kaime Malunėlyj 1: Aszmėnų pav. kaime Subatnikuose apsirbo 12, numirė 2.

Karės laiko tiesos.

Kaip pereitame numeryj "Lietuvos" buvo paminėta, visa Vilniaus gubernija likosi pastatyta po karės laiko tiesoms. Dabar Vilniaus gubernatorius Wahl, paminėdamas apie tas tiesas ir ant jų pasiremdamas, per iszlipinėtus atsiliepimus garsina: kad liekasi uždrausta laikyti susirinkimus teip ant ulyczių, pliacių, šoduose teip ir kitokiose vieszose ir privatiszkose vietose ir triobose be atsakanczio daleidimo valdžių; netyczia ar tyczia kur susirinkę žmonės, ant pirmo paliepimo policijos, turi iszsiskirstyti. Ypatos kokiu nors budu peržengusios szituos prisakymus bus administratyviszku budu (be sudo) nubaustos: turės užmokėti bausmės po 500 rubl. arba atsėdėti aresztuose po 3 mėnesius už kiekvieną peržengimą szito padavadyjimo. Tokios jau bausmės bus uždėtos ant tų, kurie kalbintų ne katausyti valdžių padavadyjimų.

Isz Polocko pav. Vitebsko gub.

Porą metų atgal, į Polocko pavietį atkeliavo diktai lietuviszkų szeimynų isz Zarasų pav., Kauno gub. pirkti žemę. Keliems atkakusiems pasitaikė pigiai pirkti diktai žemės, o terp tų buvo koksai U., kuris už pigią prekę pirko didelį palivarką Usnapole. Szitie, iszgirdami naujas sanlygas, traukė czia daugiau lietuvių. Isztikro atsirado daug lengvatikių, kurie pardavė Kauno gubernijoj savo ukes ir atkako su pinigais į palaimintą Polocko pavietį, o czia juos paėmė į savo globą vientautis U. Jis pardavinėjo atkakusiems savo pirma supirktus žemės plotus, ėmė pinigus, žinoma, be jokių rasztų. Kada surinko nuo savo vientauczių apie 15000 rublių, panorėjo poniszkai gyventi. Poniszki gėrymai, kazyros, kaip matai, isztraukė gautus nuo vargszių brolių 15000 rublių. Paskui jis užstatė bankė lietuviams parduotas ukes ir gautus pinigus teipjau praleido kaip ir pirmutinius. Reikėjo bankui mokėti palukus ir amortizaciją; to, žinoma, U. nemokėjo ir bankas pardavė visas užstatytas ukes, iszvijo isz jų lietuvius, kadangi jie nė tų ukių ne buvo ant savę užiraszę, ne turėjo nė jokių rasztų ant įmokėtų pinigų. Per lengvatikystę nužudė jie visus savo turtus.

Isz Paenemunių.

Labai liksma girdėt, kad jaunuomenė, sugrįžusi isz Gudijos mokyklų, sziek tiek per vakacijss gyvuoją. Pereita vasarą keli studentai susitarė ant kaimo parengti lietuviszką teatrą, ir tas puikiai jiems nusisekė, paėmė ant perstatymo komediją "Amerka pirtyje". Losze netik studentai, didesnė pusė buvo kaimieczių, kuriuos studentai teip trumpame laike puikiai iszmokino. Surengė teatrą universiteto studentas, muzikos dalį vedė muzikaliszkos konservatorijos studentas, muzikantais buvo gimnazijos mokintiniai ir kaimieczіai. Komedijų "Amerika pirtyje" losze du syk, dviejuose kaimuose. Ant teatro susirinko daug žmonių, o ant antro perstatymo suvažiavo net aplinkinių kunigai, kurie mat ir panorėjo pirmą syk savo amžyj pamatyti lietuviszką teatrą. Kunigai, jeigu norėtų, golėtų prikalbėti žmonis rengti tankiaus teatrus po kaimus, o tas suturėtų nuo degtinės greicziau negu visi pamokslai apie pragaro kanczias paskirtas girtuokliams. Teatras buvo puikiai atlosztas. Reikia stebėtis, kad merginos ir kaimieczіai vaikinai, neturinti, galima sakyt, nėjokio supratimo apie teatrą, niekada jo ne matę, galėjo teip puikiai atlosztі! Už tai labai acziu, ypacz studentams, kurie nesigailėjo darbo ant parodymo žmonėms dorėsnio pasilinksminimo budo, negu visi iki szioliszki kaimieczių pasilinksminimai.

Keleivis.

Isz Vabalnikų, Panevėžio pavietyj.

Vasara szitose aplinkinėse buvo sausa, ant laukų viskas iszdegė, ukininkai žemdarbiai isz savo darbo mažai naudos turėjo. Szuliniai ir prudai iszdžiuvo, vandenį reikėjo isz toli vežti. Kad tas kitąsyk ne atsitiktų, žmonės dabar gilina szulinius.

Valdžios pagarsino, kad ant ateinanczio meto paszauks ant tulo laiko visus paleistus su raudonais bilietais isz kariumenės. Tuos apėmė baimė, jiems rodosi, kad Maskolija rengiasi ant pavasario į karę, o jie ne nori už carą kariauti, daugelis tų raudonbilieczių rengiasi į Amerikę (be reikalo bauginasi. Visų krasztų randai pirm laiko rengia savo kariszkas pajiegas, nors apie karę ne mislytų. Sziuom kartu Maskolija ne turi su kitais krasztais tokių nesutikimų, kurie galėtų karę pagimdyti. Red)

Bavo czia paženklintas nauja geležinkelio linija, dirbimą atidėjo, nežinia dėl kokių priežasczių.

V. V. K.

Isz Rygos.

Latvijos tvirtynes peržiuri dabar virszininkas Vilniaus kareiviszko apskriczio, jenerolas Hurczin. Buvo jis Dinaburge, Liepojuj, o dabar atkako į Rygą. Tas vienog ne reiszkia rengimosi į karę Maskolijos. Kariszkų apskriczių virszininkai juk ant to yra, kad žinotų bent, kaip iszrodo jų globai atiduotos tvirtynės.

Likosi nutiesta telefono linija nuo Mintaujos į Rygą; nuo dabar gyventojai abiejų miestų gali per telefoną susikalbėti.

Latvijoj buvo užstojusi žiema, bet dabar vėl užstojo sziltas oras. Dauguva ir jurės iszsiliuosavo nuo ledų.

Isz Kauno.

Priesz maskoliszkas Kelėdas oras atszilo. Nemunas ir Nėris buvo sustoję, dabar nuo szilumos ledai nuplaukė. Dabar vidutiniszkai buva po 3—5% szilumos.

Maskoliszkas iždo ministeris iszleido atsiliepimą, kuriuom pailgina laiką apsimainymo seno pavidalo popierinių pinigų: 100, 25, 10 ir 5 rublių iki 31 d. gruodžio (pagal maskoliszką kalendorių) szių metų. Sziuose metuose seno pavidalo szituos pinigas visur priiminės.

Bėgiojimas tavorinių trukių ant geležinkelio linijos nuo Alytaus į Pataraucus pasiliovė, kadangi mat vienoje vietoje nugriuvo kelio pylimas.

Isz Prusų Lietuvos.

Netoli Szilokarczemos, kolionijoj Bismarck, namuose kalion sto Auszros antrą Kalėdų dieną expliodavo kerosninė liampa ir degantis kerosinas spliejo prie stalo sėdinczius. 3 metų Auszros duktė su visu sudegė, motiną reikėjo tuojaus gabenti į ligonbutį. 11 metu duktė apdegė teiposgi sunkiai, kiti gi namiszkiai lengviaus užgauti.

Netoli Pleinės, ant lauko dvaro Alekinų rado kuną darbininko Buczio isz kaimo Tullių. Kaip pasirodė, Buczis likosi užmusztas. Suėmė kaipo nužiurėtą užmuszėją vieną darbininką atėjusį isz Maskoliszkos Lietuvos.

Likosi jau galutinai trukių bėgiojimai atidaryta geležinkelio alkunė nuo Pilkalnio į Szirvintų ir nuo czia į Lazdynus.

Insrutyj, į geležinkelio trukį be bilieto įlipo ne pažįstamas vyriszkis, norėdamas važiuoti ant Eitkunų. Trukiui bėgant, atėjo konduktorius kontroliuoti bilietus Ansai be bilieto važiuojantis vyriszkis nusigando, szoko nuo bėganczio trukio ir užsimuszė ant vietos.

Vienas dvarponis isz Prusų parubežių netoli Szirvintos atkako į maskoliszką pusę, į Naumiestį berno samdyti ir tokį czia rado. Namon važiuojant, pasigailėjo berno, kuris nuo szalczio drebėjo, davė jam savo mantelį apsisiausti. Pervažiamus rubežių, kada dvarponis įėjo į muitinyczią, pasamdytas bernas su pono manteliu pabėgo.

Netoli Eitkunų, Seekumpiuose, sunus ukininko Szukaiczio, ne gaudamas nuo tėvo pinigų, pagriebęs peilį, subadė tėvą ir motiną, kuri norėjo netikusį sunų nuo tėvo nuplėszti. Užtai sudas nusudyjo netikusį sunų ant 5 metų kalėjimo.

Sąjmet Prusų Lietuvoj atsirado daug vilkų, kurie czia buvo jau beveik su visu isznykę, ypacz daug jų yra Kaukemių apliukinėse. Kadangi žiema szjmet szalta, tai vilkai atsilanko jau ir į kaimus. Vieną vilką nuszovė kaimė Szilininkuose. Žvėrys tie į Prusus ateiti turėjo isz maskoliszkos Lietuvos.

Netoli Klaipėdos, dvare to paties vardo, sudegė didelės plytnyczios.

Maskoliszkas randas dar labiau sudrutino sargybą ant Prusų rubežiaus Lietuvoj. Rubežinių sargų kordonai stovi dabar atstumė vieno viorsto viens nuo kito ir turi po 15—20 pėkszczių kareivių ir keturis raitus. Naktį visi kareiviai isztraukia ant sargybos, ant kiekvieno 100 žingsnių iszpuola vienas kareivis.

Klaipedoj gyvenantis agentas Greiczius, už prigaudinėjimą žmonių, likosi sudo ant 4 metų kalėjimo nuspręstas. Mat jis, prisidirbęs netikrų vekselių, kelis įbruko lietuviams ir isz jų pinigus iszviliojo.

Isz Peterburgo.

30 d. gruodžio (pagal maskoliszką kalendorių) Peterburgo lietuviszka Savitarpinės Paszelpos Draugystė parengė, saléj muzikaliszkai dramatiszkos kuopelės literatiszkai dramatiszką vakarą. Atloszė komediją p. a. "Geriaus vėliaus, negu niekad", sutaisytą pagal lenkiszką p. p. Bugos ir Palionio. Po teatrui buvo deklamacijos. Deklamuotos buvo eilės: Kaip rožė prażydus, Mano moczia vis kalbėjo, Viskas ant svieto visaip susipynę, Visi Edisonai ir Szalta. Užbaigė vakarą szokiai. Susirinkę linksminosi gražiai iki 3 valandai ryto

Isz Londono.

Senasis 1901 metas prasidėjo ir užsibaige terp vaidų ir nesutikimų, tyczioms sėjamų kun. B. Szlamo, vietinio mūsų duszių ganytojo. Taigi ir naujus metus prisėjo mums patikti neramiai. Kun. Szlamas per pamokslą 29 d. gruodžio p.m. paliepė savo iszrinktiemsiems "patikti "bedievius ...apsiginklavus!" Nėra užtaigi jokio dyvo, kad tokios, kaip antai Philadelphijoj, Pa. skerdynės atsitinka.

Turime viltį, kad pas mus tas

neatsitiks, bet ramybės ir santaikos, teip-gi ir tvarkos geresnės, į kokį laiką, nepasiseks įvygdinti. Kadangi tam viskam užstoja mums kelią ir kaip įmanydamas tame kenkia vietinis mus prabaszczius Szlamas.

Nuo pirmos nedėlios, kaip tik atsitiko proga įlipti į sakyklą, kun. B. Szlamas pasinaudojo isz to ir vietoj pamokslo, pasirupino įkvėpti žmonėms, kad komitetas "netikęs", laikraszcziai ir knygos, kurias skaitė ir skaito—"bedievisz-ki", tvarka, kurios laikėsi ir laikosi įvesta esanti "socialistų" ir t. t. Taigi, kaip matome, viskas, kas tik nuo seniaus buvo įvesta ir sudavadyta, viskas prie ko žmonės pripratо, tvėrė ir rėmė, Szlamui netiko ir stengėsi, gazdinimais isznaikinti, kad turėti pamatą, ant kurio galėtų laikytis bažnyczia, parengta garbinimui dievaiczio "Mamonos'

Tiesa, senovinio surėdymo jisai ne istengė sugriauti, bet ant tiek jam užkenkė, kad žmonės netvirtus savo nuomonėse beveik visus po savim patraukė ir ilgoką laiką naudojosi isz jų dvasiszkų spekų pakolei jo mieriai nepsireiszkė per daug aiszkiai.

Tuojaus po atkeliavimui kun. B. Szlamo į Londoną geriausi, tvirczіausi savo nuomonėse vyrai pristojo prie jo ir visomis spėkomis stengėsi jam įtikti ir szokti pagal jo dudą, bet Szlamas tuosyk buvo, turbut, dar ne gana "praktiszkas", nemokėjo pasinaudot isz tos progos. Didžiausia jo klaida buvo ta, kad pareikalavo nuo parapijos £5(penkių svarų sterlingų, apie $ 25) per sanvaitę algos. Szita alga, žinoma, nebutų teip dideli iszrodziusi, jeigu skatlius mokanczių kolektą parapijonų butų buvęs mažumą didesnis, ne kaip jis isztikro yra. Mokanczių kolektą po 3 penus kas sanvaitę žmonių buvo nuo pat pradžių ne daugiau 450; taigi sumokėdavo kas sanvaitę kun Szlamui vos apie 6 svarus (apie 30 dol.). Tokiu budu, apmokėjus kunigui algą 5 sv., likdavo dar 1 sv, kurį atiduodavo vokieczių prabaszczui ant bažnyczios, taigi kasoj nelikdavo nieko.

Negana to. Kun. Szlamas dar ir tame dideliai klydo, jog nuo pirmos dienos savo atkeliavimo reikalavo 5 svarų per sanvaitę algos: kadangi tokių pinigų kasoje niekad nobuvo, tai žinomas dėigtas, parapija pasiliko kun. Szlamui skolinga. Žmonės, žinoma, to neaprokuoja ir kunigėlio ne paklusia, kiek tokios skolos jau yra? Man rodos, kad nemenkai, ir jos kun. Szlamas savo parapijonams nedovanos. Bet ką-gi galima tame kaltinti, kad žmonės to nemato ir neapsirokuoja?

Pasidėkavojant savo nelaimingam tamsumui proto, žmonės ir tai praleido pro ausis; kada kun. Szlamas sykį per pamokslą, ar tai ant susirinkimo, rodosi, apie tai sznekėjo, jog parapija jam skolinga ėsanti, tai visi, rodosi, tyczia ausis užkimszo; nė viens nė murmtelėjo.

Vėliaus-gi, kada žmonės atgriso mokėję kolektą ir ypacz lietuviai isz Silvertown ir Woolvich visai nuo to atsisakė, tai kun. Szlamas tuojaus pabugo ir, kad žmonės to ne tėmytų, pradėjo per pamokslus pasakoti apie reikalingumą ir naudingumą "savo bažnyczios" ir kad ne teip brangiai atseitų; paketino pastatyt "geležinę" bažnyczią tik už £ 100. Žmonės ir szitai pasakai lengvai įtikėjo ir už keletą sanvaiczių surinko reikalaujamus pinigus. Kada vienog tie pinigai jau buvo kunigo kiszeniuje, tai kunigėlis pradėjo aimanauti ir rodavyti, kad gėriau butų įsitaisyti savo "locną" bažnyczią, nes "geležinė", ant iszmokeszczio, prarysianti daug pinigų. Nors isz syk žmonėms szitas kunigėlio pasielgimas ir mažumą keistu pasirodė, bet tame nesiprieszino ir toliaus dėjo aukas ant to dalyko, bet jau ne visi tai darė: daugumas susiprato ir perstojo "aukavę".

Kunigas susiprato, negerai padares ir, neturėdamas kitokio vaisto pritraukimui žmonių, pradėjo juos gazdinti iszkeliavimu, bet pridurė: kad pinigus, surinktus ant statymo bažnyczios, sugražises visiems-kam kiek pridėjo. Szitas Szlamo iszradimas buvo patentavimo vertas. Daugybė tamsunų puolė prie kunigėlio, meisdami jojo dar ant ilgiaus pasilikti ir ketino duot tiek, kiek reikės ant pastatymo bažnyczios.

Labai kun. Szlamui tas patiko ir iszliejęs per pamokslą tulžį ant "bedievių" ir "socialistų", apgarsino, kad jau suradęs atsakanczią vietą bažnyczіai, kuri kasztuosianti apie £800. Taigi renka dabar aukas isz naujo ant statymo savo "locnos" bažnyczios ir, nežiuriut ant bedarbystės knrią atjauczia didesnė dalis Londonieczių, kraunа pinigėlius kunigui ir tiki, kad neužilgo bus bažnyczia.

Asz isz savo pasės teip-gi tikiu, kad "bus bažnyczia, bet abejoju ar jį galės užsi aikyti". Pasiremiant ant nedidelio skaitlaus mokanczių kolektą lietuvių isz vienos pusės, isz kitos ant per didėlės algos kun. Szlamo, nuo kurios jisai at toti neketina, turiu tvirtą pamatą abejoti, kad ta bažnyczia galėtų užsilaikyti; jau kun. Szlamas pats abejoja, bet nemislija persiskirti su 5 svarais. Jisai ketina surinkti tuos pinigus, kurie reikalingi apmokėjimui skolos už bažnyczią, nes ji teip-gi bus ant iszmokeszczio -nuo baliu ir koncertų (?!), bet ar tie baliai ir kancertai visuomet bus pasekmingi (turėtų but labai tankiai rengiami), jisai, turbut, savęs nė ne paklausia.

Isz to visko matyt, kad lietuviai, per savo neiszmanymą, užsitraukė naują baudžiavą, kuri nežinia kuo galėtų pasibaigti, juo kad ant kantrakto pasiraszys, kaip girdėjau, visi turtingesni jo szaliininkai. Užtaigi ant nelaimės turime laukti didelio triukszmo, kuris galėtų atsitikti vien tik dėl neatsargumo ir neapsirokavimo paczių žmonių.

Kaszin, ką kun. Szlamas tuosyk kaltintų -ar vėl "bedievius", kurie jį jau ne syki persergėjo ir meldė nestumti žmonių į prapultį?

Augsztaitis.

Isz Amerikos.

Deimantu plotai Amerikoj.

LEWINSTON, MONT. Laikraszczіai pranesza, buk sziaurinėj dalyj Fergus pavieczio prospectorius Doe rado deimantų plotus; deimantai ėsą labai gražus. Tame paskale nieko ne galimo nėra, bet gal but, kad laikraszczіai tyczia melą garsina ant padidinimo Amerikos garbės.

Amerikos užrubežine prekysta pereituose metuose.

Pereituose metuose (nuo 1 d. Sausio 1901—1 d. Sausio 1902 m.) Suvienytos Valstijos iszgabeno svetur savo tavorų už $ 863800883 arba ant 3145000 daugiau negu užpereituose metuose. Gruodžio mėnesyj daugiausiai svetur iszgabeno medvilnės, nes už $43003469.

Gaisrai Illinojuje.

LEBANON, ILL. Profesorius Staymates, statistikas Illinojaus ugnagesių organizacijų pagarsino žinias apie blėdis gaisrų padarytos szitame sztete pereituose metuose. Pagal apskaitymą profesorians Staymetes gaisrai pereituose metuose Illinojaus sztete pridirbo blėdies aut 10 milijonų doliarų su virszum.

Užgriuvo kastynių olos

JOPLIN, Mo. Aile kastynėse, netoli nuo czia, nugrivusios nuo virszaus žemės trys darbininkai likosi ant vietos užmuszti ir trys sunkiai apkulti, terp kurių vienas, Don Austatt, apkultas mirtinai. Nelaimę pagimdė netikėtai expliodavęs dinamito patronas.

Garlaivių kompanijos.

Isz visokių pasažierinių garlaivių komponijų pereituose metuose daugiausiai pasažierių į New Yorką atgabeno Bremos Lloydo garlaiviai, nes 124000 žmonių; Hamburgo kompanija 100000, Red Star Line 34000, White Star Line 48000, Holland America Line 31000, Cunard Line 37000, Anchor Line 16000.

Pasekme apsirikimo uredninko, NEW YORK. Emigracijos užveizdos urėdninkai, per apsirikimą, iszsiuntė czielą pulką lenkų, kieliujanczių pas gimines į Gatesville Mich., į Galesville, Wis., kur jie ne turi nė jokių pažįstamų. Czia tik pasirodė klaida New Yorko urėdninkų. Kas dabar sugražįs žmonėms nereikalingai iszleistus kelonės kasztus.

Gyventoju skaitlius Kanadoj.

Pereituose metuose Kanadoj atliko liaudės suskaitymą. Dabar tos angliszkos valdybos valdžios pagarsino žinias, surinktas suskaitytojų. Isz jų pasirodo, kad pereituose metuose Kanadoj buvo isz viso 5369666 gyventojų; taigi per 10 metų skaitlius gyventojų pasidaugino tik ant 536425.

Pabego nusidejėliai.

TACOMA, WASH. 11 nusidėjėlių pabėgo isz kalėjimo McNeilte. Nusidėjėliai iszmuszė skylę cementinėse griudyse ir per ją iszstruko. Gaudyti pabėgėlius iszsiuntė kareivių dalį, bet iki szіol kareiviams ne pasisekė jų pėdsakį sarasti.

Buru užtarejai.

KANSAS CITY, MO. Gyvenantis czia kongreso pasiuntinys Webster Davis iszvažiavo isz czia į New Yorką su praszymu, po kuriuom pasiraszė 212604 Suvienytų Valstijų gyventojai vakarinių ir pietinių sztetų. Pranzanti reikalauja, kad Amerikos randas užtartų už anglijonų smaugiamus burus ir pareikalautų nuo Anglijos greito užbaigimo kraujo praliejimų ir kankinimo krikszczioniszkos tautos.

Iszvijo ir nubaude.

ASTORIA, ORE. Suvienytų Valstijų kareivis, lenkas Frank Rakowski užtai, kad girtas budamas, iszsitarė: jog prezidentas Mc Kinley apturėjo tą, ant ko užsipelnė, likosi isz armijos iszvytas ir nuspręstas ant dviejų metų kalėjimo. Kitur girtų nebaudžia už žodžius, kadangi toki tankiai ne žiuo, ką pliauszkia. Rods jis žadėjo ir Rooseveltą tuom pacziu vaistu apdovanoti.

Nauja dovana Carnegies.

LOUISVILLE, KY. Czianykszstis miesto majoras Graiger gavo laiszką nuo sekretoriaus garsaus Carnegies. Szitas didžturtis siulo miestui 250000 dol. ant uždėjimo kningyno, jeigu miestas apsiims ant jo užlaikymo paszvęsti po 25000 dol. kas metą.

Tvirtina, kad jis isznaikino laivą Maine.

CHADRON, NEBR. Kaip žinote, priesz iszpaniszką karę Havanos porte likosi į padanges iszmestas Amerikos kariszkas laivas "Maine". Tas atsitikimas, galima sakyti, labiausiai prisidėjo prie pradėjimo karės su Iszpanija, ant kurios laikraszczіai pradėjo siundyti už isznaikinimą Amerikos laivo. Kas tą padarė, ne galima buvo susekti. Dabar gyvenantis netoli Chadron, Sioux pavietyj, nuo trijų metų ant farmos Roberto Yago, iszpanijonas Manuel de Silvia Brago apreiszkė pavieczio valdžioms, kad jis su mina iszmetė į padanges laivą Maine. Padares jis tą isz piktumo, norėdamas kad užgimtų karė terp Suvienytų Valstijų ir Iszpanijos. Valdžios dabar tą dalyką pradėjo tirinėti ant persitikrinimo, kiek teisybės yra Bragos žodžiuose.

Kanuoles priesz lynczauninkus.

FRANKFORT, KY. Flemingsburgo kalėjime sėdi suareszuotas negras. Baltveidžiai apstojo kalėjimą, stengėsi negrą paveržti ir lynczuoti. Ant apgynimo jo gubernatorius iszsiuntė kompaniją milicijos ir bateriją artilerijos su revolverinėms kanuolėms. Jeigu gubernatoriai visur teip gintų kalėjimuose sėdinczius, gal ir Amerikoj isznyktų jos garbę žemnanczios lyczavonės.

Žmogžudyste.

PITTSBURG, PA. Namuose lenko Visolek, pn. 209 Spring Alley, rado negyvą patį Visoleką, moterį Lak, kuri su Visoleku be szliubo gyveno ir trejatą vaikų su perpjautoms gerklėms. Policija prisilaiko nuomonės, kad iszskerdė visą szeimyną patsai Visolek, o paskui ir pats pasipjovė.

Sugriuvo 4 namai.

DETROIT, MICH. Sugriuvo czia be jokios priežasties, matomai per silpnai pastatyti, ketveri ant penkių lubų namai, užimanti bloką terp Jefferson ave ir Shelby str. Sugriuvusiuose namuose tilpo penkios pardavinyczios. Gerai dar, kad nelaimė atsitiko nedėlioj, kada pardavinyczios buvo uždarytos. Blėdį skaito ant 150000 dol.

Ne visi amerikonai priguli prie tikinczių.

Suvienytose Valstijose yra 77000000 gyventojų, bet tame skaitliuje tik 28090637 priguli prie parapijų ir pildo tikėjimiszkas pareigas. Isz pildanczių tikėjimiszkas pareigas pereituose metuose buvo daugiausiai katalikų, nes 9158741, metodistų 2762691, baptistų 2674108, negrų baptistų 1599802.

Žemes drebėjimai Meksike.

Visokiuose republikos Meksiko krasztuose 17 d. sausio buvo smarkus žemės drebėjimai; didžiausią nelaimę jie pagimdė mieste Chilpancingo; czia skaitlių užmusztų paduoda ant 300, o sužeistų dusyk daugiau. Daug triobų likosi sugriautų, o dar daugiau drucziai pagadytų. Sugriautas telegrafo biuras. Daugiausiai užmusztų žmonių buvo bažnyczioj, kurioj, užgimus žemės drebėjimams, buvo daug žmonių susirinkusių ant miszparų. Bažnyczia likosi sugriauta ir puolanczios sienos užmuszė daug žmonių, o dar daugiau sunkiai apkulė. Ne mažai blėdies padirbo žemės drebėjimai ir mieste Iguala, sztete Guerrero. Czia sugriovė teiposgi ne mažai triobų, terp sugriautų triobų yra katalikiszka bažnyczia ir cukraus dirbtuvės prigulinczios amerikonui Frisbie. Sztete Guerrero žemės drebėjimai daug blėdies pridirbo.

Nelaimes ant geležinkeliu.

DES MOINES, IA. Netoli miestelio Victor, ant Rock Island geležinkelio, expliodavo garinis katilas ant greitojo trukio. Prie to trukio vedėjas ir peczkurys likosi užmuszti, vienas vagonų stabdėjas ir du tarnai Pulmano vagonų tapo sužeisti.

Gaisrai.

KALAMAZOO, MICH. Sudegė czia dirbtuvės Michigen Buggy Co. Per ką 300 darbininkų ne teko darbo. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 250000 dol.

MEMPHIS, TEN. Sudegė czia didelės peczių dirbtuvės Witter Mfg Co. Blėdį ugnies padarytą paduoda ant 250000 dol.

EAST ST. LOUIS, ILL. Sudegė czia namai Stepono Kunders, o juose sudegė dvejatas mažų vaikuczių.

ST. LOUIS, MO. Sudegė czia didelė, ant keturių lubų trioba "Premium Shirt Mfg. Co." Blėdį ugnies padarytą skaito ant 300000 dol.

MANCHESTER, N. H. Siautė czia didelis gaisras, kurs isznaikino su visu garsinamą už nedeganczių triobų bloką Kunardo. Blėdį ugnies padarytą skaito ant pusės milijono doliarų.

Expliozijos.

MARION, IND. 15 d. sausio iszlėkė į padanges nitroglycerinos krautuvės St. Marys Torped Co. ir Empire Olceryn Co., kuriose buvo 1500 kvortų nitroglycerinos. Oro sudrebėjimas buvo nuo to teip didelis, kad expliozіją pajuto gyventojai visų sziaurrytinių krasztų szteto Indianos; žmonės tikėjo, kad tai yra žemės drebėjimas, kadangi triobos szokinėjo kaip nuo žemės drebėjimo. Vietoj, kur buvo paczos krautuvės, yra dabar tik gili skylė žemėj. Nuo oro sudrebėjimo Grand pavietyj atsitiko baisi expliozija ant nitroglycerinos prikrauto vežimo. vežėjas Hayes ir arkliai likosi į szmotus sudraskyti.

MACKAY, INDAHO. Szitose kastynėse, beimant isz skylės dinamito patroną, kuris savo laike ne expliodavo, patronas szovė ir užmuszė du darbininku, o tris sunkiai sužeidė.

POTTSVILLE, PA. Mabel Hill anglių kastynėse atsitiko baisi dujų expliozija, kurios darbininkai Loszinski ir Maguire likosi užmuszti, o du kiti sunkiai sužeisti.

Isz darbo lauko.

¶ JEFFERSONVILLE, IND. 600 darbininkų American Car and Foundry Co. pakėlė sztraiką.

¶ WHEELING, W. VA. Czianykszczіai kalnakasiai nutarė reikalauti po 66c. už toną iszkastų anglių.

¶ FAIRMONT, W. VA. Fairmont Coal Co. parengė 60 nasujų kokso peczių, prie kurių pradėjo jau dirbti.

¶ DETROIT, MICH. Darbai czianykszcziose karų dirbtuvėse nuo Kalėdų sumažėjo, bet yra viltis, kad neužilgio vėl pasigerįs.

¶ LORAIN, OH. Darbai czianykszcziose plieno dirbtuvėse eina labai gerai. Kompanija turi tiek reikalavimų, kad visų nė atlikti negali.

¶ DINOES, W. VA. Kapitalistai isz Fairmont pirko szitose aplinkinėse 675 akrus žemės su anglims ir ant jos parengs naujas kasztynes.

¶ COLUMBUS, OH. Pittsburgo kapitalistai szitose aplinkinėse atidarys kelias naujas anglių kasztynes. Reikalingą žemę su anglims jau nupirko.

¶ LORAIN, OH. Clevelando kapitalistai ketina szitose aplinkinėse pastatyti naujas plieno dirbtuves, kuriose ras darbą 800 darbininkų.

¶ WILKESBARRE, PA. 700 darbininkų Buttonwood kastynių pakėlė sztraiką todėl, kad kompanija atsisakė praszalinti nuo darbo ne prigulinczius į uniją darbininkus.

¶ IRVIN, PA. Darbai czia ir visose aplinkinėse sziuom kartu eina labai gerai. Teip dirbtuvėse, kaip ir aplinkinėse kastynėse dirba isz visų pajiegų.

CONNELLSVILLE, PA. Darbai prie kokso peczių szitame apskrityj eina v s gerai. Pereitą sanvaitę degė czia 20298 peczіai. Prie visų peczių dirbo isztisas penkias dienas.

¶ INDIANOPOLIS, IND. Czianyksztis augszcziausias sudas iszdavė nusprendimą, jog kontraktai, padaryti darbdavių su darbininkais ne paliuosuoja pirmutinių nuo atlyginimo darbininkams atsitikus nelaimei prie darbo.

¶ KENOSHA, WIS. Sztraikas darbininkų popieros dirbtuvių traukiasi toliau. Dirbtuvių savininkai bandė varyti darbą su scabsais, bet pasirodė, kad tokių negali gaut tiek, kiek reikia. Whiting, Menosha ir Stange Paper Co. dirbtuvės su visu sustojo.

¶ COLUMBUS, OH. Ohio szteto darbo statistikas tvirtina, kad mergaitės, dirbanczios dirbtuvėse, gauna tokį uždarbį, kad gali ant sanvaitės užcėdyt 15c., jeigu gyvena pas savo tėvus; tos gi, kurios isz užmokesnio turi samdyti gyvenimą, turi nepritekliaus po 38c. Klausymas todėl isz kur tą nepriteklių gali uždengti?

ISZ Lietuviszku diryu.

Atskirkime privatiszkus nuo vieszų reikalus.

Mes paprastę musų priyatiszkus reikalus statyti kaipo vieszus, visuomeniszkus. Į musų laikraszczius daugiau atsiszaukia su privatiszkais, negu su visuomeniszkais reikalais. Matyt mums teip suku atskirti vienus nuo kitų, kad nesupraniame skirtumo terp visuomeniszkų ir privatiszkų. Daugeliui vis rodosi, kad musų laikraszczіai tik ant to yra, kad per juos galėtų kas pagarsinti savo privatiszkus reikalus, tuom tarpu laikraszczio priderystė yra rupintiesi tik apie visuomeniszkus reikalus, ne iszgriebiant privatiszkų reikalų ir ypatų. Musų gi net laikraszczіai tankiai to nesupranta ir per tai žemina visus laikraszczius. Privatiszkus reikalus, asabiszkus piktumus ir nesutikimus reikia asabiszkai ir privatiszkai atlikti; laikraszcziuose tokioms rokundoms ne turėtų but vietos, vienog to ne supranta nė triumviratas tveriantis literatiszką komitetą organo katalikiszko. Susivienyjimo, kuriame nėra ginczų ir polemikų objektyviszkų, bet visos jos paremtos ant ypatų: triumviratas ne kovoja argumentais, bet įžeidimais ypatų, kas be jokio reikalo padidina ir teip ne mažus musų savitarpinius nesikentimus, ko ne sunku butų iszvengti, jeigu mes labiau prisilaikytume laikraszt'ninkų (žinoma ne amerikoniszkų) etikos ir prilypstanczių apszvestesniems formų savitarpinio pasielgimo. Asabiszki kandžiojimai ir niekinimai tai ne motyvai, tokiais nieko ne pertikrįsi. Mėgsta tokią formą ypacz musų kunigai, jeigu jiems truksta svarbesnių motyvų; bet keiksmus, asabiszkus niekinimus gali, jėigu be to ne gali apseiti, vartoti pamoksluose, rasztuose reiktų jau griebtiesi civilizuotesnės formos. Apie pamokslą žmonės greitai užmirszta, rasztai gi pasilieka ant ilgo laiko, jiems reikia todėl geresnės, labiau aptaszytos formos.

Kad reikia gerinti musų rasztų formą, ypacz gi formą ginczų, tą be abejonės pripažįs visi geresniejie musų laikraszczіai, tą pripažįs apszviestesniejie ir sumanesniejie kunigai rasztininkai, ant apjakėlių juk nėra ką paisyti. Kaip gi vienog tą padaryti? "Vienybė" žada pabandyti pati viena taisyti musų nupuldytą laikrasztystę, atmesdama rasztus su asabiszkais užkabinėjimais. Mums rodosi, kad vienas laikrasztis to ne įstengs įvykdyti, bet czia reikia sutarimo visų. Priežodis sako: įlindęs terp varnų, turi krunksėt teip kaip ir jos. Tylėjimas, neatsiliepimas ant asabiszkų įžeidimų butų prisipažinimu, tas padrąsintų tik užpuolanczius, kuriems, kaip tankiai matome, drąsos ne truksta. Jie asabiszkus užpuldinėjimus ir niekinimus palaikytų už geriausią ginklą, žinodami, kad ant tokių godojantis savę rasztininkas ne atsilieps. Ant nupuldymo musų laikraszczių darbavosi ne vienas, tai ir ant pataisymo to, ką daugelis pagadino, reikia ne vieno, bet daugelio doresnių už anuos darbininkų.

Isz Shenandoah, Pa.

Musų miesto lietuviai buvo garsus isz savo provų ir neramumo, dabar gi iszmislijo kitą amatą, bet teiposgi ne galintį pakelti jų garbės, užtraukiant įneužkantą svetimtanczių ant visų lietuvių.

Užstojus ilgesnėms naktims, priviso czia daug plėszikų ir jiems iki sziol pasisekė jau keliems ke szenius isztusztinti. 30 d. gruodžio, lietuvis Martinas Sarokas, eidamas gult, ant atsigynimo nuo užpuolikų, kurie pradėjo ir į namus lankytiesi, pr e lovos pasidėjo szaudyklę ir atsigulė į lovą. Nes pėjo žmogus užmigti, prie lovos priėjo du plėszikai ir atkiszę vienas szaudyklę, kitas revolverį, pareikalvo pinigų. Ant riksmo vienog Sarokos atbėgo ant virszaus gyvenanti vyrai ir plėszikams su tuszczioms rankoms reikėjo dumti laukan. Sarokas vienog vieną, žinomą girtuoklį Szlarkų, pažino ir praneszė apie tai valdžioms. Ant rytojaus užpuolikai likosi suimti ir patubdyti į szaltąją. 9 d. sausio szių metų buvo prova. Sudas Szlarkų nusprendė ant užmokėjimo 100 dol. ir ant 3 metų kalėjimo. Szlarkus už suviliojimą vienos merginos sedėjo kalėjime ir neseniai tik likosi paleistas; aut liuosybės ne rimo, tai dabar vel galės atilsėti.

Musų kunigai, vietoj kovoti su tokiais niekszais, siundo policiją ant savo penėtojų, kaiptai atsitiko Philadelphioj.

Geisztariszkienas.

Edvardsville, Pa.

Lietuvių yra czia gana diktas skaitlius, tik terp jų mažai yra su manesnių, suprantanczių tautiszkus reikalus. Yra czia vienog ir keli sumanesni, nesigailinti nė centų nė darbo ant tautiszkų reikųlų, tik vargas, kad jų darbas mažai randa pritarėjų. Teisybė, musų kunigėlis mokina per pamokslus, kaip reikia užsilsikyti, kaip namus szvariai užlaikyti, tik gaila, kad ne pamokina, kaip reikia terp savęs elgtiesi, kaip reikia dirbti, kad nuveiktume nors svarbesnius musų tautiszkus reikalus.

Czianyksztė Susivienyjimo kuopa pasidalino į dvi dali: į tautiszką ir katalikiszką. Pirmutinė dalis auga, skaitlius sanarių daugінasi, antroji gi gyvuoja tik isz vardo.

Z.

Isz Worcester, Mas.

Jeigu svetimas lietuvį prigauna, ne teip dar skaudu, bet juo biauriau jeigu savasis savuosius skriaudžia. Atsirado czia lietuvis kriauczius, bet ne mokėdames gerai siuti, daugeliui užsteliuotus drabužius sudarkė. Paskui, paėmęs nuo kelių lietuvių po 5 dol. ant užsteliuotų siutų, isz czia su pinigais pabėgo.

Worcesteryj yra kelios lietuviszkos merginos, kurios ne mėgsta lietuvių, draugauja vien su žydais. Tas ne labai dailu. (Su kuom kas draugauja, tai privatiszkas žmogaus reikalas, už tą tik jis atsako, toki privatiszki reikalai ne priguli laikraszczių kontrolei. Rd) M.

Isz San Francisco, Cal.

Darbai czia sumažejo ir dabar visur mažiau dirba, ne t kriaucziai pradeda skystiesi. Teip bus iki kovo mėnesiui, o paskui vėl pradės geriau dirbti. Isz kitur atkakusiam labai sunku dabar gauti darbą.

Kalifornijoj dabar oras sziltas ir gražus, kvietkos žydi ant pievų kaip Lietuvoj vasaros laike.

Lietuvių yra czia ne daug, visi terp savęs gražiai gyvena. Laikraszczių yra czia diktai: "Lietuva" turi czia penkis skaitytojus, "Vienybės" ateina teiposgi keli exemplioriai ir "Saules" vienas.

P. D.

Isz Hazleton, Pa.

Lenkiszkas laikrasztis „Echo" pranesza, buk szitame mieste du lietuviai, Mankevicze ir Sachockis (tas isz pravardės rodosi ne lietuvis bet rodakas) susipyko už mergyną ir buk Mankevicze užmuszė savo priezą ir žinoma, už tokį negražų darbą pateko už grotų, tik ne bažnyczioj.

Isz Thorp, Wis.

Staiga pasimirė czia Rokas Vaitkus, kankintinis. Turėjo jis 1 galoną vandens viduriuose, kuris turėjo susirinkti isz susikrimtimo, kuris jį ir pakirto.

F. Mikolainis.

Redakcijos atsakymai.

KUN. DILIONIUI. Tamista turi tiesą atsiliepti, jeigu kas neteisingai užgauna, bet tokiuose atsiliepimuose reikia parodyti kame užgavęs pamelavo ir pataisyti melą. Tamistos atsiųstame atsiliepime to nėra, bet yra vien tas, ką reikia privatiszkai, o ne per laikraszczius atlikti ir kas visai nesirisza su daromais užmetinėjimais.

Isz visur.

¶ Prusų vidaus ministeris apreiszkė, kad dabar Berlyne yra jau tik 7500 darbininkų neturinczių darbo.

¶ Maskoliszka iždo ministerija nutarė parengti Varszavoj specialiszką pieninininkystės institutą ant pavidalo ėsanczių Finlandijoj.

¶ Pietinėj Austrijoj netikėtai vauduo užliejo Jupiter kastynes. Olose buvo 46 žmonės, kurie be abejonės turėjo prigerti.

¶ Mieste Koelne, Vokietijoj, likosi policijos suaresztuota viena moteriszkė. Ją apskundžia, kad ji nunuodino ne mažiau kaip 50 jai pavestų mergvaikių.

¶ Prusuose likosi iszduotos naujos tiesos, kurios uždraudžia lipinėti apgarsinimus ant senovės griuvėsių, kalnų ir kitokių daiktų, ką antai Amerikoj labai mėgsta daryti.

¶ Gruodžio mėnesyj, anglijonų parėngtose pietinėj Afrikoj burų stovyklose buvo 117067 burų nelaisvių, isz kurių gruodžio mėnesyj pasimirė 2380, o tame skaitliuje 1767 vaikai.

¶ Ant Didžiojo oceano pražuvo angliszkas kariszkas laivas Condor. Szitas laivas isz plaukė isz porto Victoria ir plaukė į Honolulu, bet czia ne atėjo, likosi jis baisios vėtros paskandytas.

¶ Ant prigulinczių Iszpanijai Kanariszkų salų siautė baisus sukurys, kuris ne mažai triobų iszvartė. Ant jurių paskandino kelis laivus. Kiek prie to žmonių pražuvo, dar nežinia.

¶ Kaime Alfoidees, Vengrijoj, kaimieczіai pakėlė maisztus. Žmonės užpuolė ant urėdų: urėdninkai gi pradėjo szaudyti į minias. 10 ukininkų likosi užmusztų, o 13 sunkiai paszautų.

¶ Vindobonos laikraszczіai pranesza, buk Serbijos karalius Aleksandras atsiliepė į dvasiszką valdžią, reikalaudamas perskyrimo jo su paczia, Serbijos karaliaus pati, karalienė Draga, buvo pirma numylėtinė karaliaus tėvo.

¶ Pagarsėjęs savo laiku Suvienytose Valstijose amerikoniszkas prigavėjas, grafas Toulouse Lautrec atkako į Bremą ir nors amerikoniszkas konsulius persergėjo priesz jį, visgi jam pasisekė prigauti diktai Bremos didžturczių ir prekėjų.

¶ Ant Sziaurinių jurių, Danijos pakrantėse, 16 d. sausio siautė smarkios vėtros, laike kurių paskendo norvegiszkas laivas "Arab Steed"; prie to prigėrė 22 žmonės. Gal but, kad laike tų vėtrų ir daugiau laivų paskendo, bet apie tai žinių nėra.

¶ 15 d. Sausio Vokietijoj siautė smarkios sniego darganos. Turingijoj, Vakarinėj Vokietijoj, sniego pridrėbė ant 3 pėdų storai. Bėgiojimas trukių ant daugelio geležinkelių turėjo apsistoti, kol sniego ne nuvalys. Telegrafų dratai likosi nutraukti.

¶ Vienose verpinyczіose netoli Mauresa, rytinėj Iszpanijoj, expliodavo garinis katilas. Expliozijos visa dirbtuvių trioba likosi sugriauta, iszvirtusios sienos užbėrė dirbanczius darbininkus. Isztraukė isz po griuvėsių 16 užmusztų darbininkų, bet po jais yra dar daugiau negyvėlių.

¶ Pereituose metuose Prancuzija parsigabeno isz svetur tavorų už 4714548000 frankų arba ant 16746000 frankų daugiau negu užpereituose metuose; iszgabeno gi svetur savo tavorų už 416616-5000 frankų arba ant 57555000 frankų daugiau negu užpereituose metuose.

¶ Vienas turtingas parapijonas padovanojo Londono katalikiszkai bažnyczіai uždangą ant altoriaus. Uždanga ta ne austa, bet numegsta isz visokių parvų moterų plaukų. Ant jos yra kvietkos ir žodžiai ir viskas padaryta isz plaukų. Ant numezgimo tos uždangos reikėjo 10 metų ir ansai parapijonas už ją užmokėjo 11000 dol.

¶ Bremos garlaivių Lloydo kompanija dirbdina naują garlaivį vardu "Kaiser Wilhelm II", kuris bus didžiausiu laivu ant svieto ir isz Europos į Ameriką kelionę atliks į 4 dienas. Naujas garlaivys turės 707 pėdas ilgio; maszinos jo turės 40000 arklių pajiegą. Bus ant jo vietos 1284 kajutų pasažieriams, 784 iszeiviams ir 545 laivo tarnams.

¶ Prusų apszvietimo ministerija iszdavė savo nusprendimą ant lenkų universiteto studentų, pakėlusių demonstracijas laike lekcijos istorijos profesoriaus Schiemanno: du studentai nuspręsti ant iszvijimo ant visados isz universiteto, du iszvyti ant tulo laiko, o vienas paeinantis isz Maskoliszkos Lenkijos iszvytas ant visados ne tik isz universitetо bet ir isz Prusų.

¶ Paryžiaus laikrasztis "Temps" pranesza, jog sziauriniame Egipte, mieste Aleksandrijoj, kur niekada ne budavo žiemos, kur žmonės ant vandens ne matė ledo, Kuczios dieną buvo 30° žemiau zero (žinoma pagal Celciaus, o ne pagal netikusį tik Anglijoj ir Amerikoj vartojamą Fahrenheito termometrą).

¶ Pereituose metuose Vokietija parsigabeno isz svetur visokių tavorų, daugiausiai žalių produktų, už 5967000000 markių, arba ant 760000000 markių mažiau negu užpereituose metuose. Iszgabeno gi savo tavorų, daugiau fabrikų iszdirbimų, už 4759000000 markių, arba ant 7000000 markių daugiau negu užpereituose metuose.

¶ Londono sudas perkratinėjo provą angliszkų valdžių apskysto buvusio gubernatoriaus miesto Johanisburgo, Dro Krause. Nors pertikrinanczių davadų ne buvo, bet sudas pripažino Krause kaltu prikalbinėjimo prie užmuszimo žymesnių anglijonų ir nusprenė jį ant 2 metų kalėjimo.

¶ Mieste San Sebastian, Sziaurinėj Iszpanijoj, valdžios uždraudė teip iszpanijonų mylimą bulių kavą. Tas pagimdė maisztus. Minios su akmenims iszdaužė duris ir langus miesto rumo. Žandarmerijos pajiegų ne užteko ant iszvaikymo minių, reikėjo szaukti kareivius. Prie vaikymo maisztininkų daug žmonių likosi sužeistų.

¶ Amerikonas De Windt, jieszkantis budo sujungimo geležinkeliu Amerikos su Siberija, atkako jau į Irkutską ir isz czia iszvažiavo į Jakucką. Kad nuvesti geležinkelį ir padirbti tunelį per 70 viorstų placzią Beringo jurių siaurumą galima, apie tai ne reikia abejoti, klausymas tik ar toks kelias užsimokėtų ir ar jį padirbę atgautų kada nors savo pinigus. Kelias gi kasztuotų labai daug.

¶ Londono laikrasztis "Vanity Fair" garsina, buk sveikata popiežiaus Leono XIII teip nupuolė, kad galima laukti žinios apie jo mirtį. Kaip laikraszczіai garsina, popiežius valgo labai mažai ir guli beveik be žado. Kiek teisybės yra szito laikraszczio garsinamose žiniose, sunku įspėti. Dvasiszkijos iszleidžiamuose Rome laikraszczіuose nėra nė jokių žinių apie nupuolimą popiežiaus sveikatos.

¶ Laike atlikto liaudės suskaitymo Maskolijoj 1897 m. buvo joje, be Finlandijos, 125668000 gyventojų. Pagal tikėjimą buvo: stacziatikių 87384000 arba 69,-54%, sentikių maskolių 2173000 arba 1,72%, katalikų 11420000 arba 9,09%, protestonų 3743000 arba 2,98%, kitokių krikszczionių 1220000 arba 0,97%, mahometonų 13888000 arba 11,06%, žydų 5187000 arba 4,13%, stabmeldžių 644000 arba 0,51%.

¶ Suvienytose Valstijose darbai pereituose metuose ėjo geriau negu Europoj: czia dirbtuvės ir kastynės daugina darbininkų skaitlių; Europoj yra visai atbulai. Lapkriczio mėnesyj Anglijoj ant 1000 dirbanczių darbininkų 38 ne turėjo darbo, Vokietijoj skaitlius tokių perėjo 10%. Belgijoj 6 dalis geležies dirbtuvių sustojo. Austrijoj ypacz maszinų dirbtuvės daug darbininkų paleido.

¶ Ant sziaurinių jurių, terp Elbos ir Weseros, paskendo laivas Secundant. Buvę ant laivo, apart kapitono, 9 jurininkai užsliuogė ant stiebų ir teip iszbu

patėmyjo nelaimingus sunaidaužėlius ir nuo paskendusio laivo nuėmė 3 pusiau apmirusius jurininkus ir kapitoną, bet tik kapitoną galima bus iszgydyti, kiti iszgelbėti turės mirti.

‖ Miesto Saragossoj, Iszpanijoj, likosi rando nuo urėdo atstatytas, ant pasigerinimo kunigams, liberaliszkas gubernatorius. Tas pagimdė maisztus. Minios žmonių padegė jezuitų kliosztorių. Ant apgynimo kliosztorių ir bažnyczių reikėjo szaukti kareiviu. Juo mat didesnė buvo kur nors kunigų įtekmė ant žmonių, juo ilgiau jie turėjo valdžią, juo labiau kunigų ne kenczia žmonės. Matyt ne ant gero jie savo įtekmę apversdavo, kada turėjo valdžią.

‖ Prancuzijoj po paskutinei karei įvedė priverstiną lankymą mokyklų, bet visgi dar pasitaikoczia ne mokanti raszyti. Isz paszauktų į kariumenę jaunų prancuzų 500 ne mokėjo raszyti; Vokietijoj gi skaitlius nemokanczių raszyti paszauktų buvo tik 0,12%, o Danijoj ir Szvedijoj dar mažesnis. Metuose 1892—1896 m. Vokietijoj isz 10000 apsivedanczių porų 130 vyrų ir 213 moterų ne mokėjo raszyti, Prancuzijoj gi tokių buvo 738 vyrai ir 1118 moterų. Prancuzijoj vienog dabar yra geriau negu Anglijoj.

18 d. sausio Austrijoj siautė per visą dieną baisios vėtros. Vėjas nuvertė stogus nuo daugelio triobų, nugriovė kaminus. Mieste Vindobonoj su virszum 100 žmonių laike tų vėtrų likosi sužeistų, o daugelis yra mirtinai sužeistų. Dėl daugelio saverstų ant ulyczių plytų, iszverstų isz szaknų medžių per daugelį ne galima nė pereiti, nė pervažiuoti. Ant ulyczių daug arklių tapo užmusztų. Netoli Vindobonos vėtra iszmetė isz szėnių tavorinį trukį. Ir bėgiojimas pasažierinių trukių ant daugelio geležinkelių turėjo pasiliauti, kol vėtra ne pereis.

‖ Maskoliszkas randas pagarsino, jog protestą Finlandijos gyventojų, po kuriuom pasiraszė beveik visi suaugę vyriszkiai, priesz panaikinimą Finlandijos kariumenės, caras nusprendė palikti be pasekmių. Apart to jis iszleido savo kvailą ukazą, kuriuom prisako ant augsztesnių urėdų paskirti vietoj finlandiecziu maskolius. Nereiks ilgai laukti ir caras savo kvailais ukazais isz augsztai kulturiszkai stovinczios kunigaiksztystės padarys tokią jau nuolatai baduojanczią, tamsybėse paskendusią burliakynę, kaip tikros Maskolijos gubernijos. Toks tai mat yra musų kunigų garbinamo Mikitos liberaliszkumas.

‖ Pagal apskaitymą iždo ministerijos, randas Maskolijos ant vieszpatystės reikalų ant szių metų reikalauja 1946571976 rublių. Ant laivynės reikalauja 989319 84 rubl., o ant armijos 322683538 rubl., ant kelių 435547758 rubl., užtai ant žmonių apszvietimo randas gali apversti vos 30 milijonų rubl. Taigi vieszpatystės iszleidimai Maskolijoj yra didesni negu kokioj nors kitoj svieto vieszpatystėj, bet užtai ant apszvietimo maskoliszkas išdas apverczia mažiau negu turintis vos 8 milijonus gyventojų New Yorko sztetas. Apszvietimas vienog yra tai svarbiausias įnagis materijaliszko, doriszko ir dvasiszko pakėlimo tautų. Matyt carpalaikis su rujoms savo tarnų tokio į Maskolijos gyventojų pasikėlimo visai ne geidžia.

‖ Angliszkas tirinėtojas senoviszkų liekanų, Stein, iszkeliavęs į vidurinę Azią ant mokeliszkų tirinėjimų, prigulincziame Chinams Turkestane, tėj vietoj kur upė Nja Darja prapuola pieskoj, rado griuvėsius gana didelio miesto pieska užneszto. Kaip matyt isz liekanų, miestas tas yra pieskos užneszias ir neapgyventas nuo 5000 metų. Aplinkui turi jis 7 kylometrus. Deszimtis puikių palocių likosi atkastų, visi po pieskos uždkloslu gerai užsilaikę. Viduryj rado daug rankraszczių, suraszytų tibetonų ir chiniszkoj kalbose. Mieste, kaip matyt, buvo puikus sodai. Medžiai, net jų lapai gerai užsilaikę suakmenėjusiame pavidalė. Toj vietoj, kur yra tas uždumtas miestas, yra dabar neapgyventi, be drėgnume pieskiniai tirai, bet 50 szimtmeczių atgal czia buvo vaisingas, gana augsztai kulturiszkai pasikėlęs krasztas, turėjo gerai apdirbtus laukus ir puikius sodus. Prapuolus isz czia vandeniui, iszmyko kraszto vaisingumas ir civilizacija, žmonės priversti tapo persikelti kitur.

‖ Berlyno universitetą lanko ant szių metų 6857 inmatrikuliuoti studentai ir 6235 liuosi klausytojai, taigi isz viso 13092. Terp inmatrikuliuotų studentų daugiausiai buvo Prusų, nes 4811 studentų. Svetimtauczių buvo 863, kuriame tai skaitliuje 352 maskoliai, 121 studentų isz Austrijos, 96 isz Szvecarijos, 62 isz Vengrijos, 41 isz Anglijos, 26 isz Prancuzijos; isz Szvedijos, Norvegijos ir Italijos po 23, isz Rumunijos ir Bulgarijos po 17, isz Turkijos 16, isz Grekijos 16, isz Belgijos ir Holandijos po 13, isz Serbijos 12, isz Luxembergo 20, isz Iszpanijes ir Portugalijos po 3, isz Danijos 2. Isz Amerikos Berlyno universitetą lanko 156 studentai, isz Azijos 63, daugume japonecziai, isz Afrikes 2, isz Australijos 1. Moterų universitetą lanko 611. Kitose Berlyno augsztesnėse moksliszkose įtaisose yra studentų: augsztesnėje techniszkoje mokykloj 3375, Ciecoriaus Vilhelmo mediszkoj akademijoj 31, Kalnakasystos akademijoj 145, Veterinarijos institute 454, Žemdarbiszkoj akademijoj 382, Dailės augsztesnėj mokykloj 350.

Nauji iszradimai.

Naujas Elementorius. Vaikams Dovanele. Parasze A. — isz — B. Antras iszleidimas. Tilžeje. Iszleido P. Mikolainis. 1901m.

Yra tai antra laida arba perspaudinimas seniau iszleisto to paties Elementoriaus. Jis yra geriausias terp daugelio lietuviszkų elementorių, geriausiai tinka greitam iszsimokinimui skaityti, ką geriausiai parodo tas, kad pirmą iszleidimą greitai visai iszpirko.

Vietines Žinios.

— Aplinkinėse Langley ir 48 ul. vagiliai nunuodino visus szunis ir paskui naktį įsiveržę, iszplėšė kelis namus.

— Į drabužių pardavinyczią Finkelsteino ir Oppenheimero, pn. 535 Halsted ulyczios, įsikraustė vagiliai ir iszgabeno 85 overkoczius ir kelis czielus garniturius, daug kelinių ir bruslotų.

— Garsus czekas, 21m. skripkorius Kubelik, pereitą sanvaitę Auditorium teatre davė du koncertu. Skripkavimas jo isztikro puikus, teip amerikonėms patiko, kad nuo daugelio jų Kubelik dabar gauna laiszkus su iszreiszkimu meilės.

— Vienuose namuose ant kertės Campbell ave., pereitos nedėlios dieną paslapti policijantai surado loszimo namus, kuriuose buvo daug suėjusių loszėjų. Keliems loszėjams pasisekė pabėgti, bet 23 suaresztavo ir nugabeno ant policijos stacijos.

— Ant kertės Clark ir Harrison ul. pereitos nedėlios dieną, ant eiinančio skersai szėnių 72m. szenelio Samueliaus Hardy, užbėgo karas Wallace ul. linijos, parmuszė Hardą, nulaužė ranką ir pavojingai apkulė galvą. Sužeistą nugabeno į Samaritonų ligonbutį, kurio daktarai laiko sužeidimus už pavojingus.

— Gyvenantis pn. 127 North ave. mėsininkas Meyer, pereitos nedėlios dieną, norėdamas nusižudyti, ant drąsos iszgėrė diktai degtinės, nuėjo ant tilto ir szoko į upę. Prisiskandyti vienog ne pasisekė, kadangi patėmyjo jį tilto dabotojas ir isz vandens isz traukė.

— Vakarinėj miesto dalyj atsirado koksai prigavėjas Eller, agentas pardavinėjantis auksinius laikrodėlius. Norintiems pirkti jis isztikro parodo auksinius, bet jeigu kas perka, tai jis apmaino ant panasžių pauksuotų misingių. Jam pasisekė ne mažai žmonių prigauti.

PROTESTAS

Lietuvos Sunų Dr. Brooklyne, N. Y. priesz kun. Kaulakį ir Kaminską už sukeltas musztynes Philadephios lietuviszkoj bažnyczioj.

Mes, sanariai Lietuvos Sunų Draugystės Brooklyne, N. Y., ant susirinkimo atsibuvusio 4 d. sausio 1902m., apsvarstę prietikius lietuviszkoj parapijoj Philadelphioj ir pasielgimą kun. Kaulakio su lietuviais parapijonais, matome, kad szitas kunigas stengėsi paveržti parapijos turtą ir bažnyczią, už sunkiai uždirbtus lietuvių pinigus pastatytą ir viską padovanoti, be pritarimo parapijonų, airiui archivyskupui. Pats negalėdamas to padaryti, į pagelbą pakvietė daugiau drąsos, o mažiaus gėdos turintį padėtoją, kuris ant geresnio įvykdinimo tamsių mierių, į pagelbą pasikvietė paliemonus su lazdoms daužyti galves lietuvių ir lietuvaiczių, draskyti nuo kuno drabužius. Tas atsitiko 3 d. lapkriczio 1901m. Philadelphios lietuviszkoj bažnyczioj. Mes, sanariai lietuviszkos Lietuvos Sunų Dr., skaitliuje 132 sanarių, stodami apgynime teisybės, lietuvystės ir žmogiszkumo, protestuojame priesz netikusius mierius ir darbus kun. Kaminsko, kuris, kaip Judoszius ant Iszganytojo, rankos mostelėjimu iszdavė ant kankimo savo penėtojus, savo brolius lietuvius ir tai už judoszi-szkus graszius. Už tokį darbą mes jį amžinai paniekiname kaipo savo tautos priesžą, kaipo bibliszką Kainą žudintoją savo brolių.

Broliai lietuviai! Saugokitės tokių vadovų ir apasztalų, kurie, pasirodydami nekaltais balandžiais, stengiasi jus užnuodinti piktos gyvatės nuodais.

Teiposgi nupeikiame tas Philadelphios lietuviszkas draugystes, kurios, ant uždengimo kunigų kaltės, protestavo per "Žvaigždę", "Tėvynę" ir "Katalikę" priesz "Vienybę" ir "Lietuvą", kurios patalpino pasiskundimus kunigų nuskriaustos pusės ir apraszė teisingai iszgamų parengtas biaurias skerdynes. Jus stengiatės iszteisinti biaurius brolių žudintojus, bet mes gerai žinome, kad penki metai atgal jie darė tą patį kitur, tik tęn ne pasisekė pagimdyti kraujo praliejimų. Jeigu kunigams sykį kur nors pasiseks jieszkanczius teisybės ir už ją užtarianczius po kojų paminti, tai jie bus dar niekesniais, nes jų godulystė ne turi nė galo, nė mieros.

Nuskriaustiems kun. Kaulakio ir Kaminsko Philadelphios broliams iszreiszkiame sanjausmą ir linkime laimėjimo kovoje už teisybę, o skriaudėjų užtarėjams ir besistengiantiems jų peiktinus darbus užslėpti ir teisinti, iszreiszkiame nupeikimą.

Dr. Liet. Sunų Komitetas.

Kur teisybė?

Pabaigoj spalių mėnesio p. P. Mikolainis, budamas Shenando'rij, guodėsi man, kad Philadelphijos Botagas darąs jam per "Tėvynę" neteisingą užmetinėjimą, buk esąs paskalas, kad tis, Mikolainis, naudojosi isz "Tėvynės Mylėtojų Dr-tės" knygų. Asz ant to p. Mikolainiui atsakiau, kad ta nuomonė yra placziai iszsiplatinus pagaliaus terp jo draugų, kas, paveizdan, aiszkiai matyt isz Damijonaiczio laiszko, esanczio mano rankose. Nenorėdamas gaiszinti laiko ant bereikalingo jieszkojimo ir suvis tame nematydamas reikalo, p. Mikolainiui laiszko ne rodžiau. Kadangi ta kalba buvo tik ant keturių akių su p. Mikolainiu ir kadangi apie laiszką užsiminiau isz netyczių, suvis tam svarbos ne priduodamas (p. Mikolainis, tikluosi, tąpaliudys), tadasz mislijau, kad jį pasiliko tokia, už kokią asz ją laikiau, t. y. už nevertą paminėjimo. Bet suvis kitaip iszėjo. Netrukus po p. Mikolainio iszvažiavimui, į Shenandoah'rį atvyko p. J. Kazakevyczius, "Lietuvos" agentas, kursai, atcidamas į spaustuvę, kelis-syk klausė apie tą nelaimingą laiszką. Isz to supratau, kad netik apie mano prasitarimą buvo pranaszta p. Damijonaicziui, bet kad regimai nuo jo stipriai buvo pareikalauta iszsiteisinimo. Kožną sykį p. Kazakevycziui atsakydavau, kad turiu laiszką, ir ne vieną, bet parodysiu kada vėliaus, kada turėsiu laiko sujieszkoti jį. P. Kazakevicziusp praneszė p Damijonaicziui, kad asz sakausi turįs panaszų laiszką, bet kad jo nerodau. Isz to p. Damijonaitis, regimai, turėjo nuspręsti, kad asz macziau kur kada panaszų laiszką, bet kad asz jo neturiu. Norėdamas pasinaudoti isz tos progos, jau jis vieszai "Lietuvoje" (No 50, 1901m.) raszo straipsnį (privatiszką atsiliepimą, su kokiu redakcija nieko bendro ne turi Red.) "Vardan teisybės" (?!), kurio yra akyviausia szi dalis:

"Asz užginu tą paskalą, nės panaszaus laiszko asz nerasziau ir ant to nėra davadų; tas yra iszmislyta ar paczių kunigų ar p. Stagaro ant prisilaikymo savo protektariams, kad užkenkti tautiszkai organizacijai. Szita turi "Tėvynė" atszaukti, nės kitaip visi pamatys, kad kunigai meluoja, o p. Stagaras yra vien jų spaugu įnagiu".

Ant to tiek p. Damijonaicziui atsakau, kad nė "Tėvynė", nė kunigai neturi nieko abelno su jo laiszkais. Atsakymą duodu jam per "Lietuvą", per kurią jis stengėsi manę su dumblais sumaiszyti — tegul visuomenė, priesz kurią p. D. atszaukė, sprendžia, kur yra teisybė?

Pirmiausiai vieszai pasakau tą, apie ką p. Mikolainiui privatiszkai užsiminiau, kad turiu, ir ne vieną, bet keliolika laiszkų, p. Damijonaiczio ranka raszytų, kuriuose jis, Damijonaitis, p. Mikolainį visaip-kaip iszyadino, k. a. geszeftninku (laiszkas 6-V-1898), pikta dvasia įsėdusia į "Tėvynės Mylėtojų Dr-tę" (16-IX-1898m.), vilku avies kailyj (25-IX-1898), gyvate (15-X-1898) ir t. t. Ten yra tokių dailių iszsireiszkimų apie p. Mikolainį, kad jis į ligą varąs ir tramdąs draugystę (Tėv. M.) (16-IX-'98), "neverta užslėpti Mikolainio giszeftas". — "Kad jei dabar bus atlaikyta T. M. D. priesz Mikolainį, tai ji per amžius gyvuos" (18-IX'98). Laiszke rasztyam isz Broad Brook, Conn. 12 sėjos 1898 m. teip p. Damijonaitis raszo: "Atspaustos knygutės Keistuoziio Mikolainis pranaszavo, kad kaip tik isvteks draugams, bet dėlko kataliogiuose "Lietuvos" ir "Vienybės" garsinama ant pardavimo. O ir asz pats paemęs nuo Olszevskio 3 exz. pardaviau, tai isz kur jie gavo ir kur nuo jų pinigai eina?"

Panaszių iszsitarimų "apie balboriszkus jo (t. y. p. Mikolainio) darbus (laiszkas 15-IX-'98) pilni tie laiszkai. Tuos laiszkus ant galo parodžiau p. J. Kazakevicziui, "Lietuvos" agentui, kurį statau už liudininką, kad tuose laiszkuose isz tikro teip raszyta, kaip augszcziau sakiau. Teip gi p. Kazakevyczius gali paliudyti, kad tie laiszkai yra tikrai p. Damijonaiczio ranka raszyti, su jo paraszu ir spaudinta pravarde. Teipgi tuos laiszkus galiu parodyt kožnam, kas tik, norėdamas juos pamatyt, ateis į mano knygų spaustuvę.

Taigi faktai yra!

Kiekvienas, ir mažiausias kirminėlis, ginasi ir stengiasi įgilti koją jį priminusią — nieks ir p. Damijonaicziui butų daug nepadyvijęs, jei jis, besiteisindamas priesz savo protektorius, butų biskutį ir dailiai pamelavąs. Bet su tokia arogancija, begėdiszkumu meluoti ir ne tik užsiginti savo laiszkų, bet dar stengtis kitą nužeminti, paniekinti, iszvadinti "spaugu įnagiu" gali tiktai labai žemo pobudžio žmogus. Kad tokį niekiszką darbą dar pridengti akraiste rupinimosi apie tautiszką organizaciją reikia žmogaus, kurs jau visai neturi doriszkų pamatų, kursai, "dėl prisilaikymo savo protektoriams" budamas gatavas "vardan teisybės" melagystes garsinti, pagal savę ir apie kitus sprendžia, mislydamas, kad ir visi žmonės yra dvasiszkais bankrutais. Matyt visur "kunigų darbą" gali tik žmogus, kuriam galvoj "negerai" darosi.

Taigi ir nuo p. Damijonaiczio jokio atszaukimo nereikalaują, nės žinau, kad jei jis butų supratęs, kokią niekystę papilido publikuodamas tokį straipsnį, kaip jo "Vardan teisybės", niekad nebutų drįsęs tą padaryti. Sziuomi straipsnelyj tik atsiliepiu į lietuviszką visuomenę, priesz kurią stengtasi manę apszmeižti, kad parodyti, kur isz tikro yra teisybė, nės man tylint, nevienas tikrai galėtų pamislyti, kad tyliu, nes negaliu iszsiteisinti.

Su guodone,
V. Stagaras.

Draugyscziu Reikalai

DIDELIS TEATRAS.
„Amerika Pirtyje".

Komedija, paimta isz lietuviszko gyvenimo, bus loszIama Vinco Kapso (Dro Kudirkos) Teatraliszkos Dr-tes 26 d. Sausio, 1902 m. Freiheit Turner saleje 3417 S. Halsted st. Sale atsidarys 5 val. Loszimas prasides 7:30 vakare. Tikietai 50, 35 ir 25c. Perstatymas yra tikras paveikslelis isz gyvenimo žmoniu Lietuvoje. Loszis pilnas gyvybes ir grażumo. Loszikai iki vienam parinktiniai.

Pasirupink szita tikrai lietuviszka perstatyma matyt, o busi užganedintas. Po teatrui bus didelis balius, ant kurio visa jaunumene gales prie puikios muzikos grażiai pasiinksminti. Isz teatro ir baliaus surinktu pinigu dalis pelno bus paaukauta ant provos Kazimiero Sakalavicziaus. Užpraszome visus lietuvius ir lietuvaites ir visas lietuviszkas Draugystes ant szio teatro kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

Lowell, Mass. Dr-te D. L. K. Algirdo tures savo baliu subatoj, 1 Vasario, Leather Workers saleje, 243 Central St. Prasides 7 val. vakare. Inženga vyrams 25c., moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir aplinkinius kvieczia skaitlingai atsilankyti.

Komitetas.

Lawrence, Mass. Dr-te Sz. Laurino tures savo baliu subatoj, 25 Sausio, Ford Bros saleje, ant Oak St. Prasidės 7 val. vakare. Iženga vyrams 25c., moterims ir merginoms 15 c. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti.

Komitetas.

Chicago, Ill. Jaunikaicziai ir paneles, senukai ir seneles, visi, eisime ant Jaunu Amerikos Lietuviu Pasilinksminimo Kliubo Baliaus, nedėlioj, 2 d. Vasario, 1902, Freiheit Turner saleje, 3417—21 S. Halsted St., nes tai bus vienas isz puikiausiu lietuviszku baliu priesz užgavenes. Prasides 4-ta val. po piet. Iženga 25c. ypata. Muzika po direkcija pagarsejusio profesoriaus Fr. Kiefer. Kiekvienas busite priimtas koszirdingiausiai per kliubo sanarius, ir turesite gera laika.

M. J. Tananevyczia, sekr.

Shenandoah, Pa. Dr-te Sz. Antano tures savo baliu panedelyj, 3 Vasario, Robinsono saleje. Iženga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Grajys tikrai lietuviszka muzika. Visus lietuvius ir lietuvaites szirdingai kvieczia atsilankyti.

Komitetas.

Chicago. Dr-te Apveizdos Dievo tures savo baliu nedelioj, 20 Balandžio, Freiheit Turner saleje, 3417 S. Halsted St. Todel meldžia visu kitu draugyszcziu toje dienoje nedaryti baliu ne teatru idant vieni kitiems neužkenktumem.

Dr-te Apveizdos Dievo.

Chicago. Dr-te D. L. K. Gedemino ant savo susirinkymo laikyto 14 d. Gruodžio, 1901, iszrinko administracija isz sekanczių ukesu: Vincas Barczaitis prez. ant 3-cziu metu; Jonas Norbuda viceprez. ant 4-tu metu; Antanas Jasinskas prot. sekr. ant antru metu; Franis Lukoszeviczius fin. sekr. ant 4-tu metu: Justinas Antanaviczius kasierium ant 1-mu metu. Draugyste turi savo kasoje $655.25 pinigu. Mitingus laiko antroj nedelioj kiekvieno menesio, 2 val. po pietu, saleje po nr. 531 Noble st. Todel kvieczia ir kitus lietuvius ateiti prisirasyti.

F. Lukoszeviczius, sekr.
(31—1)

Pirma Chicagos Lietuviszku Kriauczių Unija tures savo susirinkima nedelioj, 26 Sausio, 1 val. vidurdenio saleje J. Petroszius, 168 W. 18-th St. Ant kurio užpraszo visus kriauczius kuoskaitlingiausiei susirinkti.

A. Žimontz, sekr.

South Omaha, Neb. Dr-te Sz. Antano tures savo baliu subatoj, 8 Vasario, Praniks saleje, ant 20-tos ul. Ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia susirinkti.

Komitetas.

Prakalbos.

Waterbury, Conn. Susiv. 11-ta Kuopa parenge prakalbas, dainas ir deklemacijas Sausio 26 diena, 1902, 6-ta val. vakare ant Concordia svetaines. Užpraszom visus lietuvius ateiti ir pasiklausyti prakalbu, dainu ir deklemaciju. Kalbetojais bus: Susiv. Cent. sekretorius p. Astramskas ir kiti. Iženga kiekvienam 10c.

Kuopos Administr.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Izidoriaus Miliaus isz kaimo Pavišzczovio ir Ciprijono Bruožio, abu Erfvilkos parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Antanas Milius,
199 W. 12-th St., Chicago, Ill.

Pajieszkau Jurgio ir Juozapo Juszkevicziu ir Izidoriaus Macsiulio. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Miss. Monika Juszkevicziuke,
Box 28, So. Glastonbury, Conn.

Pajieszkau Boleslovo Retkausko ir Juozapo Gvazdausko gyvenusiu Pittsburg, Pa. ir Alexandro Juknelio ir Stanislovo Conser. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

John Andrews,
Monte Cristo, Wash.

Pajieszkau Stepono Vasiliaus, du metai atgal gyveno jis Philadelphia, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Aleksander Gellan,
1544 Clara St., San Francisco, Cal.

Pajieszkau Miko Žarkausko, Vilniaus red., Lidcko pav., Kamauskos vol., kaimo Barciu. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mateuszas Valentukeviczius,
Box 328, Vilmerding, Pa.

Pajieszkau Ignoto Poluno, Suvalku gub., Seriju parap., kaimo Seliunu. Jis patsar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Fr. Zelonis,
Box 378, Duryea, Pa.

Pajieszkau Jono Goko isz Kauno gub., gyvenusio Waterbury Conn. ir Juozo Valsiczio isz Suvalku gub., gyvenusio Philadelphia, Pa. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

K. Ivanauskas,
Box 59, Mahanoy Plane, Pa.

Pajieszkau Franc. Bitario isz kaimo Labardžiu, ir Andr. Jokužio isz kaimo Stumbriu, abu Retavo parap., Raseiniu v., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mikolas Sakalauskis,
2456 Kensington ave., Kensington, Ill.
(31—1)

Aukos:

M. Vilumaitis Tariffville, Conn. Kankintiniams.....32
A. Viltrakis, Derby, Conn. Gavienui..50

A. Viltrakis, Derby Conn. Visztaliui.50
Visztaliui iki sziol buvo.....10.75
Sykiu.....$11.25
Sausio 18, 1902 pasiusta Visztoliui..$10.00
Liekasi kasoje.....$1.25

BALSAS ISZ NEW YORKO.

Gera roda tankiai yra žmogui naudingesnė, negu pinigas ir kiekvienas daug daugiau pamyli savo draugus už gera roda, isz kurios jis daugiau pasinaudoja, negu už pinigiszka pagelba. J. Lutter isz New Yorko, sztai ka raszo fabrikantui placziai pagarsejusio jo "Trinerio Kartaus Vyno".

New York City, 7 sausio 1902.

Mielas Pone Triner:— Asz nėsmi gera rasztininke, bet galiu but gera rodos daveja kas atseina jusu Gydomojo Vyno. Asz pilnai persitikrinau apie jo gydanczias ypatybes ir todel patariu kiekvienam sergancziam vartoti ji ir visuomet tureti po ranka, kaip kad asz dabar darau. Czia idedu 10 c pacztinems markems, už kuriuos teiksites prisiusti man jusu puiku sienini kalendoriu, kurs bus kaipo brangiu priminimu mums apie jus ir jusu iszdirboma Vyna. Su gudone, Mrs. J. Lutter, 435 E. 73-rd st. New York City.

Nematome visai reikalo daryti czia kokios nors pasargos, kad Trinerio Gydantis Vynas įgyjo jau placziausia garbe visame svieto, kaipo geriausia gyduole nuo visu viduriu ligu, paeinanczių isz pilvo sugedimo, inkstu ir kepenu, ir mes tikime, kad kiekvienas sergantis paklausys geros rodos Ponios J. Lutter ir parsigabens sau po keleta bonku Trinerio Gydanczio Vyno (American Elixir of Bitter Wine), kuri fabrikuoja vienas tik Jos. Triner, 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill. ir kuri galima gauti visose aptiekose arba pas pati fabrikanta.

Kaslink kalendoriu.

Placziai žinomas fabrikantas teip vadinamojo "Kartaus Vyno" p. Juozapas Triner sziuomi praneesza visiems lietuviams, kad pagarsinti ankszciaus jo sieniniai Kalendoriai yra jau visiszkai iszsibaige. Todel tie kurie prisiunte jam už 10 centu pacztinu markiu ir iki sziol negavo da kalendoriaus, gaus savo pinigus atgal, kadangi, kaip jau mineta, visi kalendoriai yra iszsibaige.

ETHNOLOGIJA.
arba
Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Dr. M. Haberlandtą.

Kološe.

iki Floridai, prie upės Ohio ir kitur.[3] Triobos tos statytos ne kokių nors pasakiškų žmonių, gyvenusių Amerikoj prieš atsiradimą čia raudonveidžių indijonų, bet daug vėliau; tie griuvėsiai rodo, kad laike atradimo Amerikos, jeigu ne visur, tai bent tuluose jos kraštuose civilizacija stovėjo gana augštai. Atkakus europiečiams, indijonai, jų nustumti į niekiausias sanlygas, pavirto vėl į nuožmius, nužudė tą, ką per amžių eiles buvo pats išdirbę, pavirto į varguelius. Baltveidžių civilizacija indijonams daugiau blėdies negu gero atgabeno, jos nešiotojai ne patarnavo, kaip priderėjo ir pačiai civilizacijai, kadangi milijonus civilizuotų žmonių vėl nuožmiais padarė.

Indijonas Muisa giminės.

Svarbiausios medžiojančios, tik iš dalies užsiimančios žemdarbyste indijoniškos giminės, gyvenančios Šiaurinėj Amerikoj, dalinasi į sekančias grupas: šiaurvakariniuose kraštuose gyvena indijonai tinne; šiauriniuose kraštuose indijonai alkonga giminės, indijonai juodkojai, išnykę jau mohikanai, delawarai, susquehannai ir tt.; šiauriniuose sztetuose ir Kanadoj gyvena irokezai ir nuolatai su jais kariaujanti huronai; terp Uolinių kalnų ir upės Missisippi gyvena siouxai; indijonų giminės Creek pietry tiniuose kraštuose, cherokezai Šiaurinėj ir Pietinėj Karolinoj; Texuose gyvena teiposgi kelios indijonų giminės, paupiuose Missisippi gyvena nachesai; yra tai svarbiausios nuožmios indijonų giminės, gyvenančios Kanadoj ir Suvienytose Šiaurinės Amerikos Valstijose.

Tulos iš tokių nuožmių indijoniškų giminių dalinasi į smulkesnes atžalas ir terp tokių atskirų vienos giminės atžalų didelės vienybės ir meilės ne buvo ir nėra. Terp tokių smulkesnių indijoniškų giminių arba dides-

Indijonas greitosios vilyčios.

nių giminių atžalų reikia dar paminėti indijonus greitosios vilyczios, sukisus ir čepevegus. Šitos visos giminės ir jų atžalos stovi

Indijonas sukis.

ant žemo kulturiško laipsnio, civilizacijoj jos ne spėjo augštai pasikelti. Budas gyvenimo ne daleidžia jiems apsigyventi tvirtai pastatytuose namuose ant vienos vietos, bet reikalas rupinti maistą priverčia juos kilnotiesi iš vienos į kitą vietą.

Didesnė dalis šitų indijoniškų giminių maitinasi iš medžionės. Užsiimti auginimu

Mergina indijonų čepevega giminės.

gyvulių šitiems indijonams truko palinkimo ir kantrybės, nors jų apgyventuose kraštuose ne truko vertų prisavinimo ir auginimo stambių žvėrių: čia seniau ant puikių pievų ganėsi dideli pulkai didesnių už Europos jaučius bizonų, kuriuos į trumpą laiką atkakę baltveidžiai kolionistai beveik su visu išnaikino teip, kad jų liko tik vos 1000 galvų ir tai laukinių ne liko nė vieno. Medžionė ant bizonų ir kitų stambesnių žvėrių suteikė šitoms indijoniškoms giminėms maistą ir drabužį: mėsa ėjo ant maisto, o kailiai ant drabužių. Jeigu kada, persikėlus kitur bizonų bandoms, pritruko ant maisto mėsos, šitie indijonai ne niekina nė augmeniško maisto, bando jie net auginti tulus naudingus augmenis. Visur, kur gali augti kornai, indijonai bando juos auginti, bet susirinkę nunokusias varpas, traukia į kitą vietą, nesirupindami apie tolesnį apdirbimą tos pačios dirvos, nuo kurios vaisių nurinko. Giriose ir pagiriuose geradėjinga gamta davė žmonėms ir kitokį augmenišką maistą ir tai be didelio darbo: vandeninius ryžius apskričiuose kanadiškų ežerų ir prie ištakų upės Missisippi, sulą cukrinių klevų, pupas, vasius laukinių slyvų ir vynvuogių. Ne reika užmiršti ir apie tabaką, be kurio ne apsieina nuožmios indijoniškos giminės prie visokių tikėjimiškų ir kitokių apeigų: be pypkės ir rukymo tabako indijonai ne gali padaryti su kaimynais nė jokių sutarimų, ne gali užbaigti karių ir nesutikimų.

Nuo senovės indijonai garsus yra kaipo geri, sumanus medėjai. Dvasiškos jų ypatybės ir mokinimas vaikų, jų auklėjimas ankštai rišasi su karėms ir medžione, kadangi kaip vieną teip ir kitą labai mėgsta nuožmios indijoniškos giminės, tą laiko ne tik už gyvenimo reikalą, bet ir už geriausią pasilinksminimą. Gyvena tankiai gana gražiose šėtrose, kurias medžionėj ne sunku drauge paimti ir naujoj apsistojimo vietoj iš naujo pastatyti; apsirėdymas pasiutas iš sumedžiotų žvėrių kailių; nešioja iš kailių pasiutas kelnes ir kojų apavimą. Kuną dailina visokiais parvoms nuteptais ženklais; senovės akmeniniai kirvukai ir kitoki įnagiai likosi jau užmesti, jų vietą užėmė geležiniai, lengvai gaunami nuo baltveidžių. Šiauriuės indijoniškos giminės savistoviai, be įtekmės europiečių, išmoko naudotiesi iš metalių ir mokėjo juos iš rudos ištraukti. Indijonai athabaska giminės kasė varį; teipjau varį vartojo indijonai gyvenę prie ežero Erie ir Alabamoj. Ant išdirbimo visokių daiktų, ypač gi papuošimų, varį liejo arba kalė.

Viešas surėdymas ir doriškas supratimas ne pas visas gyvenusias ir gyvenančias Suvienytose Valstijose Šiaurinės Amerikos indijoniškos giminės stovėjo ant vieno ir to paties laipsnio. Ant tų plotų gyveno ir gyvena teip atskiros tautos, kaip ir tautiški ryšiai, susidedanti iš susirišusių kelių tautiškų giminių ant aprubėžiuoto ploto; ryšiai tie paremti ant padarytų terp atskirų giminių sutarimų atlikimui ar paskirto mierio arba ant ilgesnio laiko; ryšiai tie veda kares ir daro sutarimus su kaimynais. Prie to jau saugojamos yra išsidirbusios terp atskirų giminių terptautiškos tiesos. Tas rodo gana išlavintą terptautišką supratimą tų giminių. Iš kitos vienog pusės: nuolatinės karės už tiesas medžioti ant kokių plotų, laužymas rubežių tų plotų yra ženklu žemo kulturiško laipsnio. Protas jų ne didelis, mislys vystosi sunkiai, sumanus tik karėse ir medžionėj, su pergalėtais ir patekusiais į jų rankas priešais elgiasi žiaurai, be mielaširdystės. Dvasiškais darbais ne gali girtiesi. Prakilnumo dvasios ne matyt nė jų tikėjime, nė dailėj. Tikėjimas jų paremtas ant garbinimo numirėlių ir dvasių; ne pasikėlė augštai iki garbinimo galingesnių dievaičių kaip ne pasikėle augštai ir visas tautiškas jų surėdymas. Jie bijosi ypač dvasių, medžionėj griebiasi visokių burtų, kurie, pagal jų įtikėjimą, turi suteiki laimę medžiojantiems. Šiądien jie tiki į "Dideją dvasią" atsakančią visogalingam Dievui ir į laimingus medėjų apskričius, kur keliauja numirusių dvasios, atsakančius krikščioniškam dangui; tie daiktai, rodosi, perimti nuo krikščionių, kadangi "Didejai dvasiai" indijonai nė jokios gerbės ne atiduoda, o jeigu ta dieviška ypata butų pačių indijonų išmislyta, tai jie ją garbintų, duotų jai tokias aukas, kokios, pagal jų supratimą, turėtų patikti Dievui, taigi sumedžiotus žvėris; tuom tarpu indijonai nė aukų ne duoda "Didejai dvasiai", nė maldų prie jos ne siunčia. Svarbiausiu dvasišku veikalu šitų indijoniškų giminių yra jų išmislytas figurinis raštas.

Ant augštesnio kulturiško laipsnio stovi indijoniškos giminės gyvenusios Oregone, Naujame Mexike, Kalifornijoj ir Meksike. Šitos apgyvena civilizuotus senovės kraštus. Centru tos civilizacijos buvo senovės Meksiko viešpatystė. Ant tų didelių plotų, apimančių pietvakarinius kraštus Suvienytų Valstijų ir dabartinę Meksiko republiką gyveno daug

A. Szilingis

A. Szilingis.

Lietuviszkas Iszpardavejas No. 14 labai malonetu, kad visi jo draugai, pažįstami ir tautiečiai ateitu jį atlankyti. Kiekvienam jis kuomandagiausiai pritarnaus visuose departamėntuose musų didžiausios sankrovos Šilkų, Dresems materijų ir Dresių Veselijoms, kaipogi Meblių, Divonų, Karpetų, Uolaktinių tavorų, Ploščių, Siutų, vyrams ir vaikams barėdų—žodžiu sakant, visko, ko tik kas sau reikalauja.

Puiku prezenta duodame prie kiekvienu svodbiniu paredu.

KLEIN BROS
BLOCK OF STORES
HALSTED
CANALPORT AVE. & 20TH ST.

Viena isz didžiausiu Krautuviu Chicagoj.

Atsiszaukusiems per laiszkus, tavorus greitai ir teisingai iszsiunciame.

Grand Opening!

Povilas Juszka, naujai uždejes puiku saliuna po No. 1158 So. Leavitt ul., kerte 25-tos ul. parengia ant szios subatos, 25 Sausio, ikurtuves. Puiki muzika grajis ir linksmins susirinkusius iki velai nakcziai. Prasides ant 8 ad. vakare. Meilingai užpraszau visus lietuvius ir lietuvaites ant tu ikurtuviu pributi ir pasilinksminti: Su guodone,

Povilas Juszka,
Sales numeris 1156.

Chicago. Subatoj, 25 Sausio, 6 val. vakare darome pasilinksminimo baliu savo saleje, ant kurio grajys gera muzika, bus szokiai ir daugybe jaunimo. Todel visus aplinkinius ir pažystamus kvieciame atsilankyti.

Stallionis ir Astrauskas,
1193 So. Oakley ave., Chicago.

Puikus Daržas Pikninkams.

Draugystes ir kliubai reikalaujanti pikninkams daržo priemestyje Riverside, Ill. tegul kreipiasi ant žemiau padeto adreso, o gaus puiku darža ir už pige preke.

Martin Pecki,
52 W. 25-th st. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo isz priežasties ligos, pieno Depot su arkliu ir vežimu. Kasdien iszparduoda po 5 kenas pieno. Dasižinokite "Lietuvos" redakcijoj. (31—1)

Vienatine Lietuviszką Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę preką negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszkų knygų, abrozėlių, gražių su pavinczivanomėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krašų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

Iszgydys užsiszaldyma sir 1 diena.

Ėmk "Laxative Bromo Quinine" tabliteles. Aptikserinis sugrąžins pinigus jei ne iszgysi. E. W. Grove's paraszas yra ant kožno boželio. 25c

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 Auburn Ave., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu daliausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakys,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po		52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po		52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po		52½c

Galima siusti szimtus ar tukstanczius rubliu kiek tik nori, bet siunciant mažiau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik sziitokias sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rubliu.
15 rubliu.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rubliu.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Drukuojamos ir raszomos MASZINOS.

Raszoma maszina (typewriter) turi tureti kiekvienas žmogus ar privatinas ar kupczius, nes laiszkas paraszytas su raszoma maszina gražei iszrodo ir kiekvienas gali ji perskaityti. Mes turime raszomu maszinu visokiu prekiu kaip tai: už $1.00; už $1.50; už $3.50; už $5.00; už $6.50; už $10.00 ir brangesniu. Mei teipgi parduodame visokius tavorus, angliszkas knygas ir lietuviszkas ir lenkiszkas Bibilijas ir Naujus Testamentus. Bibliju turime daugiau kaip szimta kalbu. Jeigu kas nori gaut kataloga ar atsakyma ant gromatos turi indeti stempa už 2 centu.

NOVELTY SUPPLY CO.
P.O. Box 352, Louisville, Ky.

POVILAS JUSZKA

Naujai užsidejo lietuviszka

SALIUNA.

1158 So. Levit St., kerte 25. tos ul.

Užlaiko kuopuikiausius gerymus, szalta alu, skanius likierius ir havanos cigarus. Prietam didele puiki sale del mitingų, veseliją, baliu etc.

Kiekvienas užejes randa czia szirdinga priemima.

Stabdo Kosuli ir užsiszaldyma.

"Lexative Bromo Quinine" tobyteles iszgydo už 1 diena. Jei ne iszgysi nemokesi pinigu. 25c.

Knygu Katalogas.

Knygos swetimos spaudos.

Anegdotai iszaitarimai ir patarles isz gyvenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c
Apie kaibu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo nepriteliu wedancziu isz tikro ir iszganingo tikejimo kelio in prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos pasina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai nepriteliu, kurie stengiasi ją iszmaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo ju apsisaugoti. 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, keturi abrozėliai parodo žmogaus pilwa, kokios isz girtybes pastoja ligos ir paduoda rodas kaip nuo to iszsigydyti. 30c.
Abecela ir teip mokintuve del vaiku, sutaisyta a.—es ir J. Sz. Yra tai gražausias lementorius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinancziu straipsneliu, prie pabaigos gi portetai ir prisakymai. 20c
Amerika Pirtyje, komedija Keturakio 10c
Angliszkai-lietuviszkas žodynelis, sutalsytas kn. P. Saurusaiczio, turi apie 3800 žodziu: angliszki žodžiai teguldineti lietuviszkai 30c
Birutes dainos " " 10c
Budas gydymo. Daktariszka knyga 40c
Dainu skrynele " " 20c
Dailyde arba patarmes staliorams, surinktos isz naujausiu knygu, su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai rankvedis mokinantiems ir mokantiems staliorisz-kos darbu 40c
Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanovoziaus. Moksliszki lietuviu pracites tyrinejimai, su viena mapa 25c

Knygos sawos spaudos.

Aryw! Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko daros žaibai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesai ir ant ko jie laikosi 30c
Arithmetika. Knige iszsimokinimui rokundu. Preke 25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwaldo rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tukstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti dzielybeje sawo sweikatą, paligintis sawo amži ir mokes atsigaisti sweikais ir twirtais sawo walkeliuos. Preke 35c
Apie turtu isdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gyldenantis politiszką ekonomiją ir Kokiu keliais galima turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilieja ant draugiuos zyvenimo 35c
Arzykupas Valanczius (Valancmauskas) nebuvo viliugu lietuvystes? Paraszyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 57 puslapiai 15c.
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill. 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu. Ko daejo iki paukszczio, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais 40c.
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Geikie, Nalkovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygszioi iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkiai ir suprantamai apraszo visa musu žeme, jos paviršiu, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augsti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žemes sluogsniu susidedas, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, auksso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, aseru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kurinuose vandenyse: surus, preski, saldus, ar kartus, koki juose gyvunai gyvena ir tt. Žeme aprasyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaiksztystes, respubli-kos ir tt. Kiek kotuje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, papročiai, užsiemimai; pramones, isdirbiai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur kokti oral; szalcziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis; kur saule per keleta dienu nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didele 6x9 colin. 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spandinta, su 71 paveikslelials: mapa, gyvulin ir tt. $2.00

Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti paraszai ant nugaros ir szono. Preke $2.50
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apfasze kaip Kolumbas atrado Ameriką, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo wažiuoti in Ameriką, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose laikuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kuris gero padare sziai žemei. O ant pat galo taipinasi Konstitucija Suwienytu-Walstiju, kuri yra reikalingiausia dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprasti kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 364. Preke $1.00
Drutuose, gražiuose apdaruose $2.25
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Kraucziuno prova su laikraszcziu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1899m. 588 puslapiu didelo formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Kraucziuno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios: Popieros apdarais $2.00
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais $2.50.
Isz kur atstrado musu naminiai gyvulai ir augnami augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas. Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslais 20c.
Kaip Masikolija perskiotoja Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis 10c
Kaip geriausiai laidoti numirelį? Pleszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszgulde kun. V. Dembskis 15c
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokiliszkas apraszymas apie ryalirius musu žemes augalus, ju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelių, 129 puslapiai 35c.
Kraszu Skerdyne. Apraszo nas balsu atsitikima kada 1899 m. maskoliai užpucie ant bažnyczios miestelyje Kraszu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonis; iszgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima 15c
Lietuviszkas Lementorius su rotorinis, katechizmais ir mistranturu 15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buwy ir pabaiga. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi, ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra is kitas žwaigždes; kas yra pilnaticos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios galima žmogus gali apiszwiesti 75c
Drutuose, gražiuose apdaruose $1.00
Dindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas paveikslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele paskirta ypatingai teatro myletojams 25c
Lenkai ir Lietuvia nuo 1228 iki 1430m. Paraszo pagal lenkiszkus istorikus Žemkainis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes".—Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienujimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta kokie politika kaip ir pasiege su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vyautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prietelyste yra musms naudinga ar biedinga 15c
Lietuviu pratevial Mažojoje Azijoje nuo senoves iki jie pateko po valdžia turzu. Paraszo Lietuvos Myletojas. Knyga turi 223 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senowje gyveno lietuviu pratevial. Apraszo lietuviu padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimimą 50c
Naujausis Lietuwiskas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkai Egiptiszka sapninyka.—su 250 aiszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir paslapczio kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateites.—Geriausei iszguldo wisokius sapnus 50c
Apdarytas 65c
Dilityna, apysaka isz laiko terpawiszkos kares Indijonu Amerikos 25c
Puiki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus waikszcziodama po swieta, daugybe ledu ir wargu kantrei iszkentejo 20c
Pamokslai Iszminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 graziu, juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu, tegul nusipetka szią knyguele, o gardžiai pasijuoks, ir mones tirres ką pajuokoti ir ant kiekwieno užklausimo moks duoti iszmintingą atsakyma 50c
Senu Gadynu Iszmyke Gyvi Sutverimai. Pagal Hutchinsona; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Szlandien tu sutverimu kunus žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes anglis, randa gilai palaidotus žemeje. Tuju sutverimu atrado ozielius, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sleksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kuriai yra gyvandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz ko žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile keliolikos sleksniu storio. Mokslingeiai isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augštesnes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip senias ir žmogus ant musų žemes atsirado. Knyga turi 270 puslapiu stambaus druko, ant graužos popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu iszmykusiu sutverimu. Preke $1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo wisas 5 daliis swieto. Su 74 paveikslelials: mapu, žmoniu, gywulu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing 25c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reikraszytie gromatas in pažystamus, priete-lius, giminius, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyskupus ir kitas augszstai stowinczias ypatas. Parwikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbituose atsitikimuose 50c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingeidi apraszka paszwesta jaunumenei 25c
Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki mokaliszki ir draugijiszkai pontiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu 50c.
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Rusiszkai paraszė Rubakin'a. Verte Dregys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimes: kaip ir perskiejimis in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keicziasi in vandens lasztelius ar snieго lustelius ir vel krinta ant žemes, isz kurios buvo pakilę. Czia nukrito didelius darbus veikia: sniegas kritais ūždengia cielus kalnus ir laidoja savo pusnyse žmonius ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keicziasi in vandeni ir užlieja laukys, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia ta pati darbą kaip ir ant virszaus žemes 10c
Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Norrin: Graž; apyakele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, su turtingoms apsivedusiu. Szita apyakele užima kiekviena puslapi ir kaip ir mokina žmogiszkos dorybes 10c

MALDAKNYGES.

Mažas Auksso Altorius, kataliszka maldu knygele. Maldos yra ryžmetinos, wakarines, prie spawiednes, komunijos, mežiu, mieszaru ir daugybe kitu; miežiu maldos su abrozeliais: mieszarai giedami lietuwiszki ir lotiniszki: daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: pasimes Sz. Marijos P. ir Karalliaus Dowido: aktai, ražancziai, stacijos, karuna, kelioliks szventu giesmu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuviszku maldaknygiu, daili, balta, slidi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 9¼x4½ colisi. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekancziog:

No. 1. Mažas Auksso Altorius, prastais drutais apdarais, auksiniais krasztais, be apkalimo 50c.

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksiniais krasztais, apkaustytoms briauonoms pasidabrotomis bistelemis, su kabute 75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skurtos minkstais apdarais, aywelais kampais, auksinti krasztai, paraszais ir kwietka $1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziszkos gluodnios skurelės apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai $1.50

No. 6. Mažas Aukso Altorius, baltos celiuloidos apdaraisi, iszkilusios kwietkos, su kauline kabute, auksinti krasztai $1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiuloidos apdaraisi, kwietkos ant wieno szono iszkiltos sidabru ir perlu, su dviem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai $2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos pewienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už tuzina tiktai
$2.00
Ant weselliu ir kitokiu reikalu nuimu Fotografijas kuopuikiausias.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat

jeigu esat iszęgzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkinių miestu pribuva ant kožno trukio (trpino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometerė, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethecropo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Moksles žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižaluose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas!
Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus ture to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžeje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežaszta: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žino ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ilgai užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir ne likai isgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir didellai skyriasi nuo metodu vortojamu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (mižalai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda pusej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba striktures, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslių iytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gersi žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu systema ir pasibalgia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalistu ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženklai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, pulkybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ **Prekes yra pigiausios.**

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada pgims po užtikrinimo planu, gyduoles ir gydymas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma piemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir lieżuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibalgia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gyduolese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, peapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip geral susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man sveikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,
J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlid, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikaliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai *iki iszgydymui.*

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenanczių ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!

DYKAI [4 puiklių dovanu! Tokio pigumo dar niekados negirdėta! Ateikit pažiuret, pažiurejimas nieko ne kasztuoja!

Dabar mes paleidžiame turgan geriausi laikrodeli: TIKRA AMERIKIŠKA, 14K. su dvigubais pasukžvotais lukszteais, ausuko užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, su TIKRA AMERIKIŠKA MASZINERIJA, pilnu akmenu, R. R. garantuotas, nikeliuotais viduriais, išduodame raszyta GVARANCIJA ANT 20 METU; pagal iszvejzda ir geruma toki laikrodeli visados gali įvgintI prie $40 VERTES AUKSO LAIKRODELIO. Vislems puikie laikrodeliu myletojams mes duosime bezyje 60 dienu puikaus presentus: 1. VIENNA MARIU PUTU PTPER su didele galvuks ir gintarinia cibuku, vertos $1.50; 1 gyrtu MARIU PUTU CIGARETCIUS, vertes 75c.; 1 nikeline BRIŠKELAMS DŽIUTA, 25c; 1 dailu auksinuota DICKENS LENCIUGELI su Cameo kabute, $1.50; 1 puikia auksinuo ta SAGUTĖ, $1.00; 1 pora puikiu AUSKARIU dalmantais ir dintu, $1.00; 1 puikia SPILKA iszsodinta brangakmeniais, 40c; 1 pora pasukenuotu kolleniku su parmuterio virsnais, 40c; 1 pora rankovems gražiu, ir permirtinia apacia, 25c; 3 palmeriams gražiu, parmuterio apacziu, 50c; ir 1 puikiu ir krutina sagute su dailiu akmeniu 75c. Laikrodeli ir 14 dovanu siunciame C. O. D. už $4.98, apmokedami teipgi ir expreso kasztus; siuntuj galite iszegzaminuoti ant expreso ir jei nepatiktu, sugrąžinkite mums atgal musu kasztais. Kur nesiranda Expreso offisas, $4.98 turi but prisiunsti drauge su orderiu. Jeigu kas prisiuna pinigus drauge su orderiu, gauna dar extra dovana puiku LANKTINI PELI: daiktus mes pasiunerlame tada per pacsta, užregistrave savo kasztais. Jeigu pirksi ant syk VIENA LAIKRODELI SU VISOMS DOVANOMS DYKAI. Paraszyk, ar norit vyriszka laikrodeli ar moteriszka. Jeigu moteriszka, tad vyriszzo Dickens lenciugelio mes pasiunglime moteriszka 50 colin auksinuota Lorgnette lenciugeli. Raszyk szendien, pakol lezpardavimas neismibalges. Adresuok: ATLAS JEWELRY COMPANY, 15 Metropolitan Block, CHICAGO, ILL.

LABAI SUMAŽINTOS LAIKRODELIU PREKES.

TEIP ŽEMU PREKIU DAR NIEKADOS NEBUVO! Kiekvienas dabar galite turet laikrodeli.

Mes esame seniausi laikrodžiu prekejai, ir sziandien szio laikraszczio skaitytejams smarkiai sumažiname prekes ant laikrodeliu, teip kad jau yra dabar *žiekvienam prieinamos*, ir joki kiti laikrodeliu pardavejai *neinetengia su mumis konkursuoti.*

Prie kožno pirkto laikrodelio prideiame dovanu puiku Dickens lenciugeli su cameo prie vyriszko, so coliu Lorgnette prie moteriszko laikrodelio.

No. 1. 14k Dvigubai pauuksuotas Hunting lukszteai. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas. Iszrodo ant $25 *Auksinio laikrodelio.* Geraai akmeninota masinerija, nustatomas teisingiausai parodo laiką. Garancija ant 20 metu. Kita kirti pardavejai garsina tokius po $3.50, $3.75 **Musu preke $2.98.**

No. 2. 14k Dvigulai pauuksuotas ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $40.00 *auksinis laikrodelis.* Tikra Amerikiszka masinerija, pilnai akmeniuotas, nustatomas. Puikiai gražus. Garancija ant 20 metu. Virsotas. Kontikrisuilas laiko rodytojas. Kiti garsina toki po $4.50, $4.75, $4.95 ir $5.50. **Musu preke $3.98.**

No. 3 14k Dvigubai pauuksuotas Su gaubtais papuoczimais, dailiais lukszteais, puikus laikrodelis. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas; hunting. Iszrodo ant $40 *Auksinio laikrodelio.* Tikra Amerikiszka masinerija, su daugeliu akmenu, nustatomas. Geriausiai laika laikoko. Kitur parduoda po $6.50, $7.25, $8.50 **Musu preke $5.25.**

No. 4 14k Dvigubai pauuksuotas Su gaubtais papuoczimais, *iszcziotas su Peru Diemantais, Rubinais, etc* Puikus lukszteai. Nerasi puikesnio. Ausute užsukamas ir nustatomas, vyriszkas ar moteriszkas, hunting. Iszrodo kaip $50 *Auksinis laikrodelis.* Masinerija tokia pat kaip ir No. 3. Kitur iszkius parduoda po $6.75, $8.00, $9.25 **Musu preke $5.75.**

**No. 5 14k Tikras auksu lietas